

Täysistunto

Tiistai 20.3.2018 klo 14.00—17.51

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 17.51.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (14.00—15.59) ja toinen varapuhemies Tuula Haatainen (15.59—17.51).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen vaali

Vaali VAA 42/2018 vp

Vaaleja

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Päiväjärjestyksen 2. asiana on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen vaali. Apulaisoikeusasiamies valitaan neljän vuoden toimikaudeksi, joka alkaa 1.4.2018 ja päättyy 31.3.2022.

Edustajille on jaettu ote perustuslakivaliokunnan pöytäkirjasta, joka sisältää valiokunnan arvioinnin ilmoittautuneista. Tehtävään ilmoittautuneiden hakemukset ovat olleet nähtävänä keskuskansliassa.

Vaali toimitetaan kuten puhemiehen vaali. Vaali toimitetaan siis umpilipuin. Äänestyslipussa saa olla vain valittavan nimi niin selvästi ilmaistuna, ettei epäselvyyttä tarkoitettua henkilöstä synny. Muunlainen äänestyslippu hylätään. Vaali toimitetaan yhtä urnaa käyttäen. Edustajat tuovat äänestyslippunsa urnaan nimenhuudon mukaisessa järjestyksessä ja niin taitettuna, ettei lipun sisältö ole näkyvissä.

Vaalitoimituksessa avustamaan pyydän seuraavat edustajat: Tapani Tölli, Kalle Jokinen, Suna Kymäläinen ja Kari Kulmala.

Vaalitoimitus alkoi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Äänestyksen tulos julistetaan.

Sihteeri luki:

Äänestyksessä ovat ääniä saaneet: oikeustieteen tohtori Tero Kurenmaa 1 ääni, oikeustieteen lisensiaatti Maija Sakslin 146 ääntä. Lisäksi on jätetty 1 tyhjä äänestyslippu.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kun oikeustieteen lisensiaatti Maija Sakslin on saanut äänestyksessä enemmän kuin puolet annetuista äänistä, on hänet valittu eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen tehtävään toimikaudeksi, joka alkaa 1.4.2018 ja päättyy 31.3.2022.

Eduskunta valitsi eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen tehtävään oikeustieteen lisensiaatti Maija Sakslinin toimikaudeksi, joka alkaa 1.4.2018 ja päättyy 31.3.2022.

3. Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 145/2017 vp

Lakialoite LA 59/2016 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.28 **Katja Taimela sd:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät kollegat! Laki liikenteen palveluista kakkonen on nyt toisessa käsittelyssä, ja niinpä luen nyt siihen sisältyvän vastalauseen, jossa ovat mukana me sosiaalidemokraatit, perussuomalaiset, vasemmistoliitto ja vihreät. Vastalause pitää sisällään hylyn ja lausumaehdotuksen.

Lain tavoite tietorajapintojen avaamisesta on kaiken kaikkiaan kannatettava. Tiedon laajempi hyväksikäyttö toimivamman liikennejärjestelmän luomiseksi on oltava yhteinen tavoitteemme. Olemme kuitenkin huolissamme lakiesityksen tasapuolisuudesta. Esityksen perusteella samassa toimintaympäristössä on eri toimijoilla erilaiset säännöt ja velvoitteet. Esityksessä ei myöskään riittävällä tarkkuudella määritellä rajapintojen avausta, koordinaatio- ja vastuukysymykset jäävät myös auki. Samoin mittavaa lisätyötä ja selvennystä vaatii puolesta-asiointi sekä matkustajan suoja matkaketjussa. Tässä vastuukysymykset kokonaisuudesta vaativat huomattavaa tarkennusta.

Tähän samaan keskeneräisyyteen määrittelyissä on reagoinut myös eduskunnan perustuslakivaliokunta yksimielisessä lausunnossaan, jossa valiokunta nostaa poikkeuksellisesti pelkästään sääntelyn selkeydestä esiin useita ongelmia.

Hallituksen esitys on perustuslakivaliokunnan mielestä hyvin vaikeaselkoinen eikä tämän vuoksi edusta sen tavoitteeksi asetettua sujuvaa sääntelyä. Tämä seikka vaarantaa olennaisesti lainsäädännön selkeyttä.

Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntelytekniikka voi johtaa siihen, että jopa asiantuntijoiden on vaikea hahmottaa sääntelyä. Tavalliselle kansalaiselle sääntelyn ymmärtäminen ja hahmottaminen saattaa valiokunnan mielestä olla miltei mahdotonta. Perustuslakivaliokunta piti lausunnossaan tällaista sääntelytekniikkaa sekaannuksia aiheuttavana ja vaivalloisena.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Perustuslakivaliokunnan mukaan kieliasultaan hallituksen esityksen sisältämät lakiehdotukset ovat paikoin tavalliselle kansalaiselle lähes käsittämättömät. Kun kyse on yleislaista, jota sovelletaan liikenteen palveluihin, tulisi lain olla sekä muodoltaan että sisällöltään tietysti ymmärrettävää.

Lopuksi perustuslakivaliokunnan mielestä näin mittavan säännösteknisen muutoksen tekeminen valiokuntakäsittelyssä sisältää riskejä ja tämänkaltaisen muutos kuuluu muutoinkin tehtäväksi osana perusvalmistelua ministeriössä.

Vastalauseen allekirjoittajina yhdymme perustuslakivaliokunnan arvioon lakiehdotuksen epätarkkuudesta ja keskeneräisestä valmistelusta. Esityksen puutteita ei voitu korjata valiokunnassa ongelmien laajuuden vuoksi. Siksi esitän, että eduskunta hylkää hallituksen esitykseen sisältyvät 1.—59. lakiehdotuksen ja että eduskunta hyväksyy yhden lausuman, joka kuuluu seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee lakiehdotuksen uudelleen perustuslakivaliokunnan antaman lausunnon perusteella.”

14.32 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa puhemies! Todellakin eduskunta hyväksyi hankkeen lakivaiheen ensimmäisen osan ja nimitti lain liikenteen palveluista annetuksi laiksi, ja nyt on siis kyseessä tämä kakkososa, jossa täydennetään liikenteen palveluista annettua lakia ja mahdollistetaan asiakaslähtöinen liikenteen kehittäminen palveluna. Esityksellä muutettaisiin nykytilaa, jossa liikenteen markkinasääntely on jakautunut useaan eri säädökseen. Kokoamalla sääntely yhteen lakiin voitaisiin liikenteen palvelumarkkinoita helpommin tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Totta kai liikenteen sääntelyhän perustuu hyvin paljon kansainvälisiin sääntelyihin ja järjestelyihin, mutta siihenkin on pyritty mahdollisuuksien mukaan tekemään suomalaista jälkeä.

Hallituksella on yhtenä strategisena alueena digitalisaatio. Se näkyy konkreettisesti tässä lakipaketissa, kun ollaan luomassa uusia liikenneketjuja ja helpottamassa asiakkaiden palveluiden saantia. Olennaista on, että hyödyt tulevat näkyviin koko maassa ja varsinkin siellä, missä tällä hetkellä julkinen liikenne ei toimi tai sitä ei ole ollenkaan — enkä nyt siis tarkoita Länsimetroa.

Paketissa on käsitelty tulevaisuuteen katsoen tieliikennettä, rautateitä, koulutusta, ammattipätevyyttä. Paljon on valiokunnassa kuultu asiantuntijoita ja eturyhmiä yksityiskohdista esimerkiksi liittyen esteettömyyteen ja viranomaiskäytäntöihin.

Perustuslailliset näkökohdat huomioidaan, ja valiokunta on antanut kunnon ohjeistuksen, mitä pitää tehdä. Oppositiotakin on kuultu. Mutta laki on rakenteeltaan varmasti poikkeuksellinen ja sen sisältö on tietysti aika kriittinen. Niin kuin on sanottu PeVin lausunnossa, lakien selkeyden puute on tässä kyllä yksi aika hankala asia. Tähän kakkososaan varmasti joudutaan jossain vaiheessa puuttumaan ja korjaamaan sitä ja myös tätä tasapuolisuusasiaa tuomaan esille. Tämä ei ole varmasti ensimmäinen laki, jota eduskunta joutuu korjaamaan.

Liikenne tulee sähköistymään. Digitalisaatio on osa liikennettä, ja liikennepalvelut tulevat olemaan kaikkien ulottuvilla. Takaiskujakin tullaan näkemään ja kokemaan. Tänä aamuna esimerkiksi uutisoitiin USA:sta, että kuljetuspalveluyhtiö Uberin itseohjautuva auto törmäsi jalankulkijaan ja nainen kuoli näihin vammoihin. Syyllisiä etsitään varmasti sekä tästä robottiautosta että Uberista. Nähtäväksi jää, miten asia käsitellään ja kuka korvaa kellekin.

Liikkumisen tarpeet muuttuvat, ja siksi myöskin lainsäädännön on muututtava. Sen vuoksi on mahdollistettava uutta liiketoimintaa ja palveluiden järjestäjiä asiakkaan liikku-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

mistarpeet keskiössä. Jos ajatellaan esimerkiksi kolmosraidetta Tampere—Helsinki-välillä, niin miksipä se ei voisi olla pilottihanke: se on oma yhtiönsä, ja siellä olisi myös kilpailutus operaattoreille.

Tiedon avaamista jatketaan liikennepalvelulain tässä vaiheessa, ja se tulee tarpeeseen, kun mietitään vaikka matkaketjuja. Mukana on niin sanottu puolesta-asiointi, että eri matkaketjujen yhteen liputtaminen yhdellä maksuvälineellä, yhdellä lippujärjestelmällä olisi mahdollista. Ajatelkaa, kuinka monta vuotta tätäkin on puhuttu tässä talossa, ja nyt sitä yritetään edistää eteenpäin. Jotta eri toimijat pääsisivät tasapuolisesti mukaan, nykyiset liikenteen tietovarannot avataan.

Ammattipätevyysien säädöksiä ja lainsäädäntöä kevennetään niin paljon kuin Euroopan unionin lainsäädännön muodossa ja soveltamismahdollisuuksissa on mahdollista. Nyt karsintaa tehdään raideliikenteessä esimerkiksi veturinkuljettajien ammattipätevyysien osalta, meriliikenteessä ja lentoliikenteessä. Nämä kaksi viimeistä ovat hyvin EU-säänneltyjä, joten joudumme paljon soveltamaan sitä lainsäädäntöä, joka meille on annettu, niin kuin yleensäkin liikennevaliokunta joutuu näitä soveltamaan suomalaisiin olosuhteisiin.

Kun nyt yhdistetään paljon erilaisia lakeja ja luodaan uutta palvelujärjestelmää liikenteen palveluihin, on tarpeen seurata tätä kehitystä, ja tarvittaessa täytyy tehdä korjauksia ja viilauksia näihin lakeihin, koska täällä on hyvinkin kriittisiä äänenpainoja tämän lain tekstistä esitetty.

Kolmaskin vaihe on tosiaan vielä liikenteen palvelulakiin tulossa, ja siihen palataan siten aikanaan.

14.36 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Ihan ensimmäiseksi totean, että kannatan edustaja Taimelan jättämää vastalauseita, hylkäysesitystä, jossa mukana ovat siis SDP, vihreät, vasemmisto ja perussuomalaiset.

Tämä rajapintojen avaaminen ja sen ongelmat, vaikeaselkoisuus niiden selvittelyssä, on yksi iso tekijä. Mutta kyllä ylipäättänsäkin, kun teemme uudenlaista lainsäädäntöä, jossa kysymys on mittavista asioista, joihin ei voi jättää tulkinnanvaraa, puhutaan ihmisten turvallisuudesta ja luottamuksesta siihen, että kuljetusketjut ja matkaketjut toimivat, ja silloin kun koordinoinnissa on lainsäädännön mukaan jo ristiriitaisuutta, on päivän selvää, että lakia täytyisi tämän osalta kehittää eikä tehdä tieteen tahtoon jo tässä vaiheessa lakia, jossa on sääntelyselkeydessä isoja puutteita. Kuten edellä kuulumme, perustuslakivaliokuntakin on ottanut tähän vahvasti kantaa ja on huolissaan siitä, kuinka tavalliset kansalaiset tulevat tätä lakia tulkitsemaan, kun jo asiantuntijoiden osalta on vaikeuksia tämän kohdalla.

Eduskunnan tärkein tehtävä on tehdä lakeja, jotka ovat selkeäsanaisia ja ohjaavat virheettömyyteen kansalaisten toiminnassa. Sen takia ei voida tieteen tahtoon hyväksyä sääntelytekniikaltaan jo lähtökohtaisesti epäselvää ja hyvän tavan vastaista lakia.

Kannatan myös Taimelan jättämää lausumaa.

Tässä edustaja Alatalo totesi, että kehitystä on seurattava. Kyllä todella on seurattava, mutta sen verran myöskin ryhtiä eduskunnasta täytyisi löytyä, että silloin, kun lakeja tehdään, tehdään sen kaltaista lakia, että siitä ihmiset myös selvän saavat. Erityisesti asiantuntijoiden kuuluisi näin tehdä.

14.39 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Laki liikenteen palveluista kakkonen pyrkii kokoamaan liikenteen sirpaleisen markkinasääntelyn yhteen lakiin. Hallituksen esityk-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

sen julkilausuttu tavoite on säännösten sujuvoittaminen, mikä tukee hallituksen kärkihan-
ketta normien purkamisesta. Valitettavasti kiire paistaa läpi lain valmistelussa.

Perustuslakivaliokunnan antamasta lausunnosta käy ilmi, että hallituksen esitys on va-
liokunnan mielestä niin vaikeaselkoinen, ettei se tämän vuoksi edusta sille tavoitteeksi ase-
tettua sujuvaa sääntelyä. Samoin käy ilmi, että maallikolle sääntelyn ymmärtäminen ja
hahmottaminen ovat miltei mahdottomia. Selkeydessä on niin perustavanlaatuisia ongel-
mia, että tätä ei voida pitää hyvänä lainsäädäntönä.

Esityksen muodollisista puutteista huolimatta sääntelyn yhteen kokoaminen ja sujuvoit-
taminen sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen ja tietorajapintojen avaami-
nen liikenteen palveluissa ovat kunnioitettavia tavoitteita. Liikennepalvelulaki kakkonen
on lainsäädäntöhankkeena laajuudeltaan kuitenkin niin suuri, että sen puutteiden korjaami-
nen valiokuntakäsittelyssä ei käy päinsä. Tästä syystä perussuomalaiset on sitä mieltä, että
lakiesitys tulisi tällaisenaan hylätä ja palauttaa perusvalmisteluun valiokuntien esiin nosta-
mat puutteet huomioiden.

14.40 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Alatalo kävi hyvin tätä
isoa lakikokonaisuutta tuossa läpi ja kävi siitä myöskin yksityiskohtia. Tämän lakikokonai-
suuden tavoitteet, jotka ovat tarpeettoman sääntelyn vähentäminen ja uusien liikenteen pal-
velujen tarjonnan edistäminen, ovat kyllä kannatettavia, ja niitä tulee viedä eteenpäin. Liie-
kenne kaiken kaikkiaan tulee varmasti tulevaisuudessa, niin lähivuosina kuin pitkällä tule-
vaisuudessakin, sähköistymään ja muuttumaan hyvinkin toisenlaiseksi kuin mitä se tänä
päivänä on.

Hallituksen esitys on käytännössä toinen osa isoa kolmiosaista lakikokonaisuutta. Kun
nyt on kyse kaiken kaikkiaan liki 60:een eri lakiin vaikuttavasta kokonaisuudesta, niin liie-
kenne- ja viestintävaliokunnan laajassa asiantuntijakuulemisessa tuli hyvin selväksi, että
valiokunta sai tarkentaa ja selventää monia pykälä. Ne käyvät hyvin tuosta mietinnöstä
esille.

Meille tänne saliin tulee vielä liikenteen palveluista annetun lain kolmas vaihe käsitte-
lyyn, ja siinä tulee myöskin selkeyttää lakikokonaisuutta. Siksi tuossa liikenne- ja viestin-
tävaliokunnan mietinnössä olevat kaksi lausumaa ovat täysin perusteltuja ja huomioon
otettavia myöskin tulevaisuudessa.

14.42 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Laki liikenteen palveluista on peri-
aatteellisella tasolla erittäin kannatettava ja kunnianhimoinen, ja sitä pitää kaikin voimin
edistää niin, että nämä rajapinnat aukeavat ja luodaan uusia mahdollisuuksia liikkuu. Siinä
mielessä komppaan kyllä edustaja Alatalon käyttämää puheenvuoroa, että tätä tarvitaan ja
tätä on kauan odotettu.

Mutta se, missä muodossa se nyt tuodaan tänne, osoittaa kyllä sen, että tässä on otettu
kunnianhimoiseen tavoitteeseen epärealistinen aikataulu ja ollaan tehty sutta ja sekunda-
a. Jos viime viikolla pystyin kehumään Ilmatieteen laitoksesta annettua lakia, että siinä hy-
vää koetettiin mutta priimaa pukkasi, niin nyt tässä kohtaa kyllä valitettavasti tuli mahalas-
ku.

Siksi jo tässä vaiheessa puheenvuoroani kannatan edustaja Taimelan tekemää hylkäys-
esitystä sekä lausumaehdotusta.

On tärkeää nähdä, että meidän pitäisi pystyä tekemään sellaista lainsäädäntöä, jota ihmi-
set voisivat ymmärtää. Jos asiantuntijat kertovat meille kuulemisessa, että tämä on käsittä-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

mätöntä, ja viittaavat perustuslakivaliokunnan lausumaan, niin minä hartaasti toivon, että kukaan ei tule kysymään tämän lain sisällöstä edustaja Myllykoskelta, että voisitko selvittää mitä tällä tarkoitetaan, sillä minulla ei ole kyllä välineitä tämän huonon valmistelun pohjalta kellekään kertoa tästä yhtään mitään muuta kuin mitä ollaan tavoiteltu mutta mikä nyt kesken jää.

Toivon todellakin, että ministeriössä tiedettäisiin, milloin tätä ruvetaan uudelleen kirjoittamaan, koska ministerillä ja virkamiehellä on erilainen aikataulukäsitys.

14.44 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa herra puhemies! Ilokseni kuulen, että esimerkiksi edustaja Myllykoski toteaa, että periaatteellisella tasolla laki liikenteen palveluista osa 2 voitaisiin viedä eduskunnassa läpi ja sisältää monia sellaisia hyviä asioita ja uudistuksia, joita meidän yhteiskunta tarvitsee.

Laki ei ole perustuslain vastainen. Sitä perustuslakivaliokunta ei meille ainakaan tuonut esille, joten laki voidaan siis säätää tässä muodossaan. Silti me totesimme yhteistuumin sen, että seurantaa ja sääntelyn ja tämän koko pykäläviidakon selkeyttämistä oli tarpeen tehdä siihen viimeiseen vaiheeseen, kun eduskuntaan laki liikenteen palveluista osa 3 tulee, jotta laista saadaan luettavampi ja ymmärrettävämpi. Mutta kyllä me lainsäätäjät kuitenkin pystymme ymmärtämään, mistä tässä on kyse, ja myöskin ne, joiden tarvitsee tätä soveltaa, tietävät, mistä on kyse.

Kävimme ammattipätevyydet lento-, meri-, raide- ja tieliikenteestä lävitse. Se on iso kokonaisuus ja sisältää monia, monia lakeja, joita kootaan yhteen.

Liikenne on tulevaisuudessa entistä enemmän palvelu, jossa digitaalisuus, robotisaatio, automatisaatio ja liikenteen sähköistäminen on tätä päivää. Puhuin lain ensimmäisessä käsittelyssä pihtiputaan mummosta, joka sillä yhdellä lipulla saa koko matkaketjun, ja sitä me olemme kaikki toivoneet. Voidaan lisäksi, kun tie-, raide-, lentoliikennettä, meriliikennettä, lippujärjestelmiä yhdistetään, laittaa muitakin liikenteen palveluita, ajoneuvojen vuokraamista, erilaisia sarja- ja kausilippuja, alennuslippuja ja muita vastaavia, tähän yhteen ja samaan palveluun. Sitä liikenteen palvelut tulevaisuudessa [Puhemies koputtaa] tulevat entistä enemmän olemaan.

14.46 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajakollega Vehkaperä, totesitte, että edustaja Myllykoski otti kantaa siihen, että tämä on niin kuin periaatteessa hyvä uudistus. Myös tämä vastalause, jonka olemme jättäneet, alkaa lauseella ”lain tavoite tietorajapintojen avaamisesta on kannatettava”, mutta ei ihan millä keinolla tahansa, jos mietitään sitä, että liikenne- ja viestintävaliokunta tehdessään 194-sivuista mietintöä joutuu kirjoittamaan loppuun: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee hankkeen kolmannen vaiheen hallituksen esityksessä laista juoksevaan pykälänumerointiin perustuvan, kieliasultaan selkeän ja järkevästi jäsennellyn kokonaisuuden.”

Olen saanut tehdä nöyrästi tässä talossa töitä reilut 10 vuotta, mutta vastaavaan valiokuntakäsittelyyn, että joudutaan kirjoittamaan tällaisia edellytyksiä ja lausumia loppuun, [Puhemies koputtaa] en ole vielä törmännyt.

14.47 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykosken itsesuojeleuvaisto pyysi tämän vastauspuheenvuoron, ettei nyt vain kellekään jää väärää käsitystä, kun hyppäsin tähän hankkeeseen kuin liikkuvaan junaan. Sitä myöten olemme yksimielisiä, että tavoitteet ovat hyvät. Ykkönen tehtiin. Vielä haluan korostaa,

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

että pidin sitä kummastuttavana, että maailman paras taksijärjestelmä romutettiin tässä yhteydessä. Se oli katastrofi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään puhujalistaan.

14.48 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Liikenteen palvelulaista: yhtenä tärkeimpänä asiana tässä on mielestäni sääntelyn purkaminen, jota tässä lakiesityksessä haetaan, ja sitä siinä todellakin tehdään. Se on totta, että liikenteestä on kovin haasteellista tehdä selkokielistä lakiesitystä. Meillä jokaisella on oma näkemys nykyisestäkin tieliikennelaista, että onko se selkokielistä. Edustaja Myllykoski otti esiin ykkösvaiheessa olleen taksiliikenteen. Sekin laki on laki henkilötilausliikenteestä, ja sitä kutsutaan nykyään takсилаiksi, eli tämä tämälaki on selkokielisyyttä tähän lakitekstiin pitäisi saada aikaiseksi. Silloin me pystyisimme paljon paremmin ymmärtämään täällä toisiamme ja tämä väärin ymmärtämisen taito kenties tässäkin salissa sitten aina vähenisi.

Uusi laki purkaa toki sääntelyä, ja se on tärkeää myös liikennesektorilla, ja minusta tässä asiassa pitää edetä. On hienoa täällä salissa kuunnella, että ”kaikki kannattavat, mutta”. Jos tässä nyt alkaa tällainen keskustelu, niin tässä on vaarana käydä niin kuin meidän sote- ja maakuntauudistuksessa, että 15 vuotta täällä käydään keskustelua, että ”pitäisi selkeyttää tämä liikennelaki, mutta”, ja sitten aletaan muutoseikkoihin vedoten tämälakia käymään.

Minusta on tärkeää, että tämä lakiesitys nyt etenee ja taas sitten korjataan yksittäisiä asioita ja sillä lailla saadaan aina selkeämpää ja helpommin ymmärrettävää lainsäädäntöä. Ehkä seuraava käsittely, mikä voitaisiin käydä, olisi avoimien tietorajapintojen miettiminen, mitä se tarkoittaa. Minä luulen, etteivät sitä kaikki vielä kansanomaisesti osaa käsitellä, mistä siinä on kysymys, mutta lakiteksti on yleensä aika vaikeaselkoista ymmärtää. Mutta mennään eteenpäin.

14.50 Kalle Jokinen kok: Arvoisa puhemies! Tämä laki liikenteen palvelustahan on kolmivaiheinen lakihanke, ja nyt meillä on tämä kakkosvaihe käsittelyssä. Täällä on moitittu paljon sitä, että tämä ei ole sujuvaa lainsäädäntöä, ja siinä varmasti on perääkin, että se ei kaikilta osin ole sujuvaa. Tietysti aina lainsäädäntöä voidaan tämentää asetuksilla ja tuoda sitä tarkentavaa ohjeistusta sitä kautta. Mielestäni kuitenkin kaikkein tärkeintä tässä laissa on se, että sujuvat matkaketjut mahdollistuvat. Jos lainsäädäntö ei ihan ole sujuvaa eikä kaikilta osin ymmärrettävää luettavaa, niin tärkeintä kansalaisille on se, että ne matkaketjut ovat sujuvia, ja siihen täällä nyt tähdätään. Kun liikennepalvelujen tarjoajia veloitetaan avaamaan rajapinnat niin aikataulu-, reitti-, maksu- kuin vaikkapa esteettömyystiedoista, niin se edistää sitä, että ihmiset voivat niitä matkaketjuja muodostaa, päästään yhdellä matkalipulla käyttämään useampaa eri liikennevälinettä, ja sitä kautta helpottuu se ihmisten liikkuminen.

Tämä keventää sääntelyä, tämä edistää digitalisaatiota ja mahdollistaa meidän liikennejärjestelmämme hyödyntämisen kokonaisuutena riippumatta siitä liikennevälineestä tai -muodosta, jota reitin varrella sitten käytetään. Tässä on myös suuri mahdollisuus luoda uutta liiketoimintaa ja uusia palveluja liikenteeseen, ja sen takia tätä hanketta täytyy viedä nyt eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

14.52 Mats Löfström r: Värderade herr talman, arvoisa herra puhemies! Den här lagen är en viktig del i moderniseringen och digitaliseringen av transporttjänster, samt också att förenhetliga behörighetsfördelning och utveckla nya resekedjor. Målsättningen är således bra och mycket viktig. Det är dock alldeles uppenbart att beredningen av lagen gått mycket snabbt — för snabbt — eftersom det funnits många brister samt också direkta felaktigheter i lagförslaget. Grundlagsutskottet tar upp detta i sitt utlåtande, något flera ledamöter redan tagit upp här. Det här lagförslaget är inte emot grundlagen men det är ändå viktigt att ministeriet noggrant tar del av utlåtandet för framtida beredningar.

Kommunikationsutskottet har gjort många ändringar i förslaget och rättat till flera direkta felaktigheter, inte minst sådana som berör Ålands självstyrelselag och där förslaget varit i strid med Ålands självstyrelselag. De sakerna har varit alldeles nödvändiga att rätta till. Det här visar också det mycket omfattande betänkandet från utskottet samt det förslag som finns till uttalande.

Det är viktigt att poängtera att det inte är riksdagens roll att behöva dubbelkolla så grundläggande saker som om lagförslaget står i strid med exempelvis Ålands självstyrelselag. Det är ministeriets och lagberedningens uppgift att kontrollera sådana saker, och här behövs bättring i framtiden.

Med det sagt behövs ändå den här lagen, och således kommer jag att stöda den här lagen, men hoppas att hälsningen till ministeriet och lagberedningen går fram i fortsättningen.

14.55 Ari Jalonen sin: Arvoisa puhemies! Hyvä paikka pitää puheenvuoro edustaja Löfströmin jälkeen. Erinomainen puheenvuoro kiteytti oikeastaan tämän tilanteen, mikä tämä on.

Totean, että koko valiokunta yhtyi siihen kritiikkiin, että tämän lain kirjoitusasu on semmoinen, että se ei ole suotavaa ja se pitää korjata perustuslakivaliokunnan linjauksien mukaisesti. Valiokunnan enemmistö päätyi siihen, että kirjoitamme tämän jo täällä kuullun lausuman, joka kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee hankkeen kolmannen vaiheen hallituksen esityksessä laista juoksevaan pykälänumerointiin perustuvan, kieliasultaan selkeän ja järkevästi jäsennellyn kokonaisuuden.” Tämä on valiokunnan enemmistön mielestä riittävä taso sille, että perustuslainmukaisuus saadaan kolmosvaiheessa siihen kuntoon, että se tulee hyväksytyksi.

Totean, että jos tässä vaiheessa tämä kakkosvaihe hylättäisiin, niin tilanne olisi varsin ongelmallinen, koska ykkös vaihe on kuitenkin hyväksytty ja osa siitä on jo voimassa. Tämä tilanne on niin sanotusti muuttunut jo, eikä sitä voi takaisin vetää. Tämä on se vastuullisempi, järkevämpi tilanne viedä tämä hallitusti eteenpäin, eli kolmosvaiheessa eduskunta selkeästi edellyttää ministeriötä valmistelemaan [Puhemies koputtaa] lain semmoiseen asuun, että se on hyväksyttävissä.

14.57 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti pakko todeta, koska edustajakollega Jalonen on kuitenkin valiokunnan puheenjohtaja, että tuntuu todella pahalta valiokunnan jäsenenä kuunnella sitä, että on vastuullista viedä tämä laki, niin sanotusti tämä kakkoslaki, nyt jotenkin kiireellä tai huonosti valmisteltuna eteenpäin, koska me olemme hyväksyneet jo tässä talossa — tai osa teistä elikkä enemmistö on hyväksynyt — lain liikenteen palveluista ykköspaketin kokonaisuudessaan. Eihän se niin voi mennä, että tässä talossa tehdään lainsäädäntöä sellaisella kiireellä liittyen joihinkin ole-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

massa olevan lainsäädännön määräpäiviin, että me tiedämme tehdessämme tätä kakkososaa, että me epäonnistumme ja joudumme esimerkiksi tekemään sen tyyppisiä lausumia, joita nyt liikenne- ja viestintävaliokunnassa jouduimme tekemään, joka on tavallaan myös hyvin pöyristyttävä lausuma. [Puhemies koputtaa] Eli kyllä minä itse lähtisin siitä lähtökulmasta, että tässä salissa tehdään aina sen tyyppistä lainsäädäntöä, että se kestää päivänvalon ja sitä ei perustella millään aikaisemmin tehdyillä paketeilla, että sitä kiireellä tehtäisiin.

14.59 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän ja arvostan tuota puheenvuoroa. Se näkemys siitä, miten tämä tilanne pitää ratkaista, on vain tässä ratkaisumallissa. Kritiikki sen sijaan on yhteistä. Tätä tulee minun mielestäni korostaa. Totesin vain äsken sen, että jos tässä vaiheessa tämä hylättäisiin, niin edessä olisi erittäin ongelmallisia aikoja, kun ykkösvaihe tulee voimaan ja kakkosvaihe olisi hylätty. Tässä tapauksessa tämä ajallinen juoksutus toisi ne haasteet. Tähän on tosiaankin nyt sitten panostettava ministeriössä, että se tulee semmoisessa kunnossa, semmoisena paketina tänne, että se voidaan hyväksyä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Torniainen.

15.00 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän hyvin edustaja Taimelan ja opposition kritiikin tätä lakikokonaisuutta vastaan ja tätä prosessia vastaan. Taisi olla hylkäysesitys myöskin lain liikenteen palveluista ykkösvaihetta kohtaan, tai sinne pykäliin oli niitä vastalauseita, ja sitä kautta ymmärrän hyvin kritiikin myöskin tätä kohtaan.

Kuitenkin ykkösvaihe ja kakkosvaihe ovat sidoksissa toisiinsa. Tässä kakkosvaiheessa on paljon ilmailuun, merenkulkuun ja raideliikenteeseen liittyvää lainsäädäntöä, joka täytyy saada myöskin samalle tasolle kuin oli ykkösvaiheessa. Sikäli on hyvä, että saadaan tämä vaihe nytten tästä eteenpäin ja ministeriössä pääsevät kirjoittamaan sitä kolmosvaihetta eteenpäin, jotta myöskin se saadaan tänne saliin ja eduskuntaan käsittelyyn. Ja itse kyllä vilpittömästi toivon ja uskon, että siinä kolmosvaiheessa sitten huomioidaan liikenne- ja viestintävaliokunnan lausumat, joiden mukaan se on välttämättömyys.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustaja Merelle ja sen jälkeen edustaja Taimelalle, josta tämä debatti lähti, ja sen jälkeen on kauan odotettu edustaja Karin puheenvuoro.

15.01 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nyt kuitenkin tässä täytyy ihmetellä sitä, että väheksytään perustuslakivaliokunnan kannanottoja, jonka jäsen itsekin olen. Tätä samaa problematiikkaa on käsitelty jo yli vuosi sitten. Perustuslakivaliokunta toteaa, että nyt arvioitavana oleva hallituksen esitys on niin ongelmallinen, että se on tavalliselle kansalaiselle lähes käsittämätön, ja kyse on yleislaista. Kenelle me näitä kirjoitamme, jos ei näitä ministeriössä ja hallituksen puolesta oteta vakavasti? Ja kun edellisessä lausunnossaan perustuslakivaliokunta totesi, että jopa asiantuntijoiden on vaikea saada selvää, niin kukas näitä nyt sitten tulkitsee? Ei kai se, että lailla vain on kiire ja siellä on tärkeitä asioita, tarkoita sitä, että se voi olla täyttä sutta ja perkaa niin sanotusti. Totta kai

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

pitäisi ihmisten saada selvää. Ottakaa nyt herranjestas vakavasti nämä perustuslakivaliokunnan huolenaiheet. Me ihan vakavissamme teemme siellä töitä.

15.02 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajakollega Torniaisen puheenvuoron aikana tuli sellainen olotila, että me nyt vastustamme tätä vastustamisen vuoksi, mutta täytyy sanoa, että esimerkiksi liikenne- ja viestintävaliokunnan käsittelyn aikana monessa valmistavassa puheenvuorossa tuli kyllä selkeästi esille se — ja haluan korostaa sitä myös tämän toisen käsittelyn yhteydessä täällä istuntosalissa — että tämä kritiikki ei nyt ole tässä vaiheessa niinkään poliittinen vaan tämä on lakitekkinen, ja se lakitekkinen kritiikki kohdistuu tietysti näihin perustuslakivaliokunnan esiin ottamiin seikkoihin, mutta haluan muistuttaa myös, että talousvaliokuntakaan ei ollut todellakaan mitenkään kritiikitön ottaessaan kantaa tähän meidän esitykseemme. Elikkä siellä on myös voimakasta kritiikkiä tähän puolesta-asiointiin ja siihen, mitä tapahtuu tietosuojan ja yksityisyyden suojan nimissä, [Puhemies koputtaa] kun tätä lakia aletaan toteuttamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lienee vielä kohtuullista antaa vastauspuheenvuoro valiokunnan puheenjohtajalle edustaja Jaloselle.

15.03 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean vain lyhyesti, että valiokunta ei missään nimessä väheksy perustuslakivaliokunnan lausuntoja vaan on ottanut ne huomioon. Tämä kritiikki on koko valiokunnan yhteinen. Ainoastaan ratkaisumalli tähän ongelmaan on erilainen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

15.04 Mika Kari sd: Herra puhemies! Tässä debatissa jo vähän tätä samaa pajatsoa koluttiin kuin olisin itsekin sanonut ja nyt sanonkin, että kolmen vuoden aikana hallituksen tässä liikennekaaripaketissa on ollut kolme vaihdetta: ykkönen, jolla murennettiin kaikkien meidän suomalaisten hyvin tuntema suomalainen taksiliikenne ja sen järjestelmä, kakkonen, jolla murennetaan lainvalmistelun uskottavuutta, ja mielenkiinnolla jään odottamaan, mitä siellä kolmannessa vaiheessa sitten luuraa. Jos, niin kuin valiokunnan puheenjohtaja tässä totesi, kritiikki on valiokunnan yhteinen, olisi ollut tietenkin ymmärrettävää ja toivottavaa, että valiokunta olisi myös päättänyt yhteiseen ratkaisuun, millä tavalla tämä asia korjataan. Ei kai voi olla se tavoitetila, eduskunnan tavoitetila, että eduskunnasta tulee hallituksen remonttimies ja korjaa niitä lain puutteita, joita ministeriö on hallituksen esitykseen jättänyt.

Ymmärrän sen pienen viilauksen, se on eduskunnan tehtävä kyllä, korjata ja tuoda sitä poliittistakin kulmaa siihen hallituksen esitykseen, vielä eduskunnan kulmaa. Mutta ei se voi mennä niin, että hallitus jättää tehtävänsä hoitamatta ja ministerit jättävät tehtävänsä hoitamatta ja antavat eduskunnalle puutteellisia lakipaketteja, joista esimerkiksi perustuslakivaliokunta, talousvaliokunta hyvin poikkeuksellisella tavalla omissa lausunnoissaan osoittavat kritiikkiä ja ihan aiheellista kritiikkiä. Jos numeroinnista alkaen aletaan lakiteknikkaa opettelemaan ja harrastamaan täällä eduskunnan puolella, jos sitä ei ministeriössä osata, niin se on kyllä eduskunnalle iso tappio.

Toivon, että nyt otetaan vakavasti nämä puheenvuorot, joita muun muassa edustajat Taimela ja Myllykoski tässä keskustelussa esiin ovat tuoneet, ja ymmärrän oikein hyvin op-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

position hylkäysesityksen tässä asiassa. Olisin kyllä toivonut, että valiokunnan enemmistöltä olisi löytynyt ryhtiä puolustaa eduskunnan arvovaltaa.

15.06 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Ei paljon lisäämistä näihin käytettyihin puheenvuoroihin, mutta se täytyy sanoa, että jos valtioneuvosto valmistelee erivaiheisia lakeja, niin siinä suunnitteluvaiheessa todellakin tulee kunnioittaa eduskunnan mahdollisuuksia ja tuoda eduskunnalle vain sellaista lainsäädäntöä, että täällä tosiaan kuunnellaan asiantuntijoita, pohditaan, onko jotakin, mitä vielä voitaisiin muuttaa, mikä ehkä parantaisi sitä, tai onko yleensäkin jotain korjattavaa. Mutta aikataulukysymys ei saa kyllä koskaan tarkoittaa sitä, että sen perusteella voidaan tehdä sutta ja sekunda. Se ei vain kuulu tämän talon toimintakulttuuriin, että tänne voidaan heittää sangollinen silloin tällöin jotakin ja sanoa, että ”kootkaa tämä”, niin kuin erään huonekaluliikkeen kaapisto: ohjeita kyllä on, mutta ruuvit ovat hukassa.

15.07 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Katselen tätä sillä tavalla hieman kauempaa, että en ole kyseisen valiokunnan jäsen, ja alkuun ajattelin, että kuuntelen keskustelua ja odotan pykälää, mikä on tuolla tulollaan. Mutta kun rupesin kuuntelemaan ja vähän katsomaan tätä, niin onhan tämä pakko todeta myös ääneen, puhemies, että tämä tilanne on tavaton siinä suhteessa, että eduskunta on matkan varrella aina silloin tällöin joutunut huomauttamaan lainvalmistelun tasosta, mutta sitten kun mennään jo tälle tasolle, että valiokunta aika ronskillakin tavalla tukistaa hallitusta oikeutetusti huolimattomasta valmistelusta — täällä edustaja sanoo, että toivottavasti minä en joudu koskaan tulkitsemaan tätä lakia, koska en voi ottaa siitä vastuuta — niin silloin mennään siihen, mitä edustaja Mika Kari täällä äsken totesi, että tavallaan tämä kakkosvaihe jos ei muuta niin ainakin nakertaa lainsäädäntöjärjestelmän uskottavuutta ja luotettavuutta. Näin se ei tietenkään saisi olla. On tietenkin ihan maininnan arvoista, että myös valiokunnan puheenjohtaja sanoo, että kritiikki on yhteinen mutta johtopäätös siitä, miten tulisi tehdä, on eri. Mutta kyllä minusta tämä opposition ja edustaja Taimelan jättämä vastalause on varsin perusteltu tämänkaltaisessa tilanteessa.

Puhemies! Omalta osaltanikin minä kyllä haluan tässä puheenvuorossa sanoa, että se jälki, mitä tämä niin sanottu ykköspaketti jätti sinne taksikentälle, on kyllä erittäin erittäin tuhoisaa, ja täytyy kyllä sanoa, että hyvällä mielellä en ole sitä katsellut. Kuten sanottu, niin kauhulla sitten katsomme, mitä tästä seuraa. Mutta toivottavasti nyt ainakin tämä eduskunnan ponsi otetaan vakavasti. Eihän se nyt niin voi olla, että täällä eduskunta kirjoittaa jonkun lain melkein kokonaan uusiksi, jos valmistelun taso ei ole kyllin hyvä.

15.09 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tosiaan nyt vielä korostan: valiokunnan puheenjohtaja toi esille, että tämä on valiokunnan mielestä riittävä taso ja ratkaisumallit ovat erilaisia. Puhumme kuitenkin lainsäädännöstä. Kansalaisten, yrittäjien ja asiantuntijoiden tulisi voida tulkita lakia. Sen tulisi olla mahdollisimman yksiselitteinen, ja yhteiskunnan monimutkaistuessa siihen täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Vielä muistuttaisin tästä perustuslakivaliokunnan lausunnosta, jossa todetaan, että tämä on tavalliselle ihmiselle lähes mahdoton tulkita, ja aikaisemmassa lausunnossa on puhuttu siitä, että se on vaikeaa jopa asiantuntijoille. Kansalaiset ovat minuunkin usein yhteydessä, että miten jotakin lakia tulkitaan, että voisitko sinä vähän auttaa ja jelpiä. Joskus, kun heidän kanssaan katsoo, se on tosi monimutkaista ja vaikeaa ja täytyy

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tuntea tosi hyvin lainsäädäntö. Mutta jos perustuslakivaliokunta jo valmiiksi toteaa, että tätä on lähes mahdoton tulkita, niin en minä tiedä sitten, mitä tarkoittaa erilainen ratkaisumalli. Miksi tätä ei ole voitu jo nyt hoitaa kuntoon? On se sillä lailla vähän erikoista.

Tämä aikataulukysymys tulee esille myös tässä meidän sote-uudistuksessa. Tietojeni mukaan sieltä on tulossa syksyllä vielä lisää sote-lainsäädäntöä, ja kuitenkin meillä on tarkoituksena, että meidän tulisi kesään mennessä käsitellä tämä koko uudistus. Silloin me teemme sitä osittain sokkona. Nyt tuntuu siltä, että kun on vuosi vaaleihin, niin on niin hirveä kiire, että täällä ei saisi enää mitään käsitellä rauhassa vaan kaikki pitää tehdä vain jumalattomalla vauhdilla, että kunhan nämä nyt saadaan käsiteltyä, että alkää nyt viitsikö siinä kritiikkiä esittää. En minä sitten tiedä — jos sitä kritiikkiä ei saa enää esittää, niin pannaan koko eduskunta kiinni.

15.11 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Merelle sen verran, että kun tämä asia oli liikenne- ja viestintävaliokunnassa käsittelyssä, niin valiokunta kuuli erittäin paljon ja kuunteli myöskin erittäin monia asiantuntijoita ja otti asiantuntijoiden näkemyksiä huomioon, ja liikenne- ja viestintävaliokunta teki myöskin paljon ja useita täsmennyksiä tähän isoon lakipakettiin, näihin kaikkiin lakeihin. Sen voi täältä käydä läpi, siellä on erittäin paljon. Liikenne- ja viestintävaliokunta paneutui tähän asiaan todella huolella.

Voin omasta puolestani yhtyä valiokunnan puheenjohtajan näkemykseen siitä, että nämä kaksi lausumaa, jotka valiokunta teki tänne, ovat kyllä aidosti koko valiokunnan kaikkien jäsenten näkemyksiä. Se lausuma, mistä täällä nyt on keskusteltu, kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee hankkeen kolmannen vaiheen hallituksen esityksessä laista juoksevaan pykälänumerointiin perustuvan, kieliasultaan selkeän ja järkevästi jäsennellyn kokonaisuuden.” [Puhemies koputtaa] Tämä on koko valiokunnan yhteinen näkemys.

15.12 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onko tämä vastalause nyt sitten vanhentunut, joka täällä on, tämä, minkä ovat SDP:n, perussuomalaisten ja vihreiden jotkut jäsenet tehneet 8.3.2018? Kun puhutte, että kaikki on hyvin ja yksimielisiä, niin eikö täällä kuitenkin vastalauseessa tuoda esille nämä perustuslakivaliokunnan huolet? Kysyn nyt ihan: onko tämä pitävä paperi, vai onko tämä jäänyt tänne vahingossa?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

15.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mereltä tulee kritiikkiä asiasta kuin asiasta tilaamatta ja pyytämättäkin. Mutta toki kritiikkiä maailmaan mahtuu.

Kolmivaiheinen kokonaisuus. On hyvä, että tätä viedään nyt eteenpäin. Meidän liikkuminen on ollut pitkään hyvin pirstaloitunutta. Liikkumisen ketjut eivät pitkien etäisyyksien ja harvaan asutussa maassa ole enää toimineet kaupunkiseutuja lukuun ottamatta, jos niissäkään, ja yleensä aina näissä liikkumisen ketjuissa tarvitaan omaa henkilöautoa ainakin osamatkaksi.

Mutta jos me pääsisimme siihen, että on yksi lippu ja koko liikkumisen ketju ja myös ehkä kaiken liikkumisen ja liikuttamisen tarve siinä samassa kokonaisuudessa, silloin me voisimme päästä siihen, että tämän tyyppisessä maassa saisimme liikkumaan koululaiset, työmatkaliikenteen, myös ikäihmisen, joka asuu vähän syrjäseudulla, tai toisaalta niin, että

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tällainen henkilö saisi tulevaisuudessa myös paketin ajallaan, kun sen olisi mahdollista olla tässä samassa liikkumisen ketjussa, vaikkapa myös ruokapalvelun, joka monessa kunnassa hoidetaan tällä hetkellä eri kalustolla kuin lapset. Meillä on paljon tällaisia tilanteita, mitä kannattaa järkeistää.

Kun nyt tätä keskustelua on kuunnellut ja myös valiokunnan työskentelyä varajäsenenä tähän päivään asti saanut seurata, niin on hyvä, että tällainen lausuma on tehty. Mutta toki tämän lausuman jälkeen tulee vähän sellainen olo, että eikö tämän pitäisi olla se vanha normaali eikä uusi normaali, että lainsäädäntö tehdään ei nyt ihan selkokielelle mutta sellaiselle kielelle, että sen edes ne ymmärtävät, joiden tehtävä on sitä noudattaa ja tulkita. [Eduskunnasta: Pitäisi olla itsestään selvää!] Tässä laissa nyt valitettavasti on sellaisia [Puhemies koputtaa] vaikeuksia, että on tärkeää, että terävöitetään jälleen kerran tätä.

15.15 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa puhemies! Tämä liikennepalvelulaki kakkonen on mielestäni ainakin siltä osin erittäin hyvä, että siinähan digitalisaatioon kiinnitetään erityistä huomiota. Sehän on tulevaisuuden liikenteen yksi suurimpia mahdollisuuksia monessa mielessä ja helpottaa liikennettä, parantaa palveluja, sujuvoittaa sitä. Mutta toki siihen liittyy myös se uhka, mikä tänä aamuna uutisissa kuultiin, kun Uberin kuljettamattoman auton alle jäi ihminen ja sitten menehtyi sen alla tuolla Amerikan mantereella. Nämä ovat tämän digitaalisuuden riskejä, ja tämäkin pitää sitten varmaan tulevaisuudessa huomioida. Että se näille Uber-kannattajille.

Täällä on kovasti sanottu, että se ykköslaki olisi nyt sitten jotenkin ollut vain se viimekesäinen taksilaki, mutta kyllähän siinä ykkösessä puhuttiin paljon muustakin kuin pelkästä taksilain uudistuksesta. Siinäkin mielessä muistuttaisin, ettei se oppositio viime kesänäkään äänestyksessä nykyisen taksijärjestelmän sellaisenaan säilyttämistä kannattanut, vaan siinä haettiin uudistuksia. Täällähan annetaan nyt ymmärtää, että oltiin niin kuin puolustamassa sitä taksilain säilyttämistä sellaisenaan. Uudistusta tarjottiin, ja nyt uudistetaan. Nyt mennään taksipuolellakin uusien mahdollisuuksien kautta eteenpäin. Aika näyttää, mihin se sitten johtaa. Tämähän astuu voimaan vasta 1.7., ja tällä hetkellähan me menemme vielä nykyisen lainsäädännön mukaisella järjestelmällä, eli ei nyt vääristetä turhaan tätä kuvaa siltä osin, että se ykkösvaihe olisi ollut vain pelkästään taksilakiuudistus ja oppositio olisi ollut vanhan säilyttämisen puolella sellaisenaan. Kyllähän teidänkin esityksessänne oli uudistuksia ja muutoksia. [Pia Viitanen: Emme me halunneet romuttaa taksijärjestelmää!] Muutamaan yksityiskohtaan kiinnititte huomiota, mutta ei se teidänkään esityksenne olisi nykyistä järjestelmää säilyttänyt sellaisena kuin se tällä hetkellä on — mikä on kieltämättä maailman paras järjestelmä.

15.17 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! En ota nyt kantaa tähän ykköslainsäädäntöön, kun se oli vuosi sitten, mutta kyllähän tämä kakkoslainsäädäntö vaatii enemmän huomiota. Oppositio tälläkin kertaa on ollut hereillä, ja onhan tämä huolestuttavaa ennen kaikkea sen kannalta, että hallituksen toimintatapa vie uskottavuuden hyvältä lainsäädännöltä. Toivottavasti tämä nyt semmoisena herättävänä esimerkkinä kuitenkin toimisi eduskunnassa tulevaisuuden kannalta, ettei tehdä semmoista monitulkintaa mahdollistavaa lainsäädäntöä, joka työllistää ennen kaikkea juristeja ja virkamiehiä kohtuuttomasti.

Itse tässä yhteydessä haluaisin nostaa esille sen näkökulman, kun me mietimme, millaisia lainsäädäntöjä tästä talosta tulee ulos, että nyt tämä kansalaisaloitejärjestelmä, joka tuo meille eduskuntaan jatkuvasti uusia ja uusia aloitteita, työllistää yhä enemmän ei pelkäs-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tään kansanedustajia vaan myös asiantuntijoita ja koko eduskunnan virkakoneistoa. Kuinka me voimme taata, että täällä tehdään hyvää lainsäädäntöä, kun meille tulee toinen toisensa perään aloitteita, joiden läpimenosta ei tiedä vasta kuin siinä vaiheessa, kun poliittiset voimasuhteet asettuvat paikoilleen tuolla valiokuntahuoneissa?

Itse en ainakaan pidä kovin hyvänä kehityksenä nykyistä kansalaisaloitelainsäädäntötoimintaa, ja siinä mielessä toivoisin, että sekin keskustelu käytäisiin joskus rohkeasti siitä, onko se aikansa elänyt, varsinkin tällaisella pienellä nimimäärällä kuin 50 000 allekirjoitusta digitaalisuuden aikana. Toivoisin, että tänne eduskuntaan tulisi ainoastaan hyvin valmisteltuja lakialoitteita, niin hallituksen kuin kenenkä muun tahansa toimesta, ja niihin perehtymiseen olisi riittävästi aikaa käytettävissä, jottei päädyttäisi sellaiseen lainsäädäntökierteeseen, jossa me korjaamme aina sitten seuraavan hallituksen aikana huonoja lainsäädäntöjä.

15.19 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Ymmärrän kyllä hyvin, että hallituspuolueiden edustajat puolusteleivat tätä lakiesitystä muun muassa sillä, että tehdään nyt jotain ja korjataan sitten myöhemmin ja pääasia, että mennään eteenpäin. Valitettavan usein tässäkin salissa kuulee, että korjataan sitten myöhemmin.

Mutta mitäs me sitten teemme, jos tehty uudistusta ei enää pysty korjaamaan? Voi olla, että on tehty jo jotain peruuttamatonta, mitä ei voi korjata. Minun mielestäni meidän täällä eduskunnassa tulee tehdä sellaista lainsäädäntöä, joka on tulkittavissa ja joka kestää vuosia eteenpäin joko muuttamattomana tai pienin muutoksin. Tämän lain valmistelussa ei kyllä kaikki mennyt ihan putkeen.

15.20 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin todettakoon, että on erittäin helppo yhtyä niihin tänään esitettyihin puheenvuoroihin, joissa on todettu, että tässä hallituksen esityksessä mainitut tavoitteet liikenteen sääntelyn sujuvoittamiseksi ja liikenteen yleiseksi kehittämiseksi ovat sinänsä paitsi kunnianhimoisia, erittäin kannatettavia asioita. Mutta kuitenkin sekä perustuslakivaliokunnan lausunnon, liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön että jopa hallituspuolueiden edustajien, ainakin osan heistä, pitämien puheenvuorojen perusteella tähän lakiesitykseen sisältyy hyvin merkittäviä ongelmia erityisesti sen vaikeaselkoisuuden takia. Kritiikkiä on tullut myös liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin puoluetovereilta keskustasta, samoin liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtajalta tässä aiemmin.

Arvoisa puhemies! Muiden muassa edustaja Alatalo nosti esille lukuisia ongelmakohtia, joihin myös perustuslakivaliokunnan lausunnossa on viitattu, ja kuten edustaja Alatalo totesi, niin nyt käsiteltävänä olevaa lakiesitystä mitä todennäköisimmin joudutaan korjaamaan jälkikäteen merkittävilta osin, ja se ei tietenkään voi olla kenenkään tavoitetilä.

Edustaja Vehkaperä totesi, että lainsäätäjät pystyvät kyllä ymmärtämään, mistä tässä lakiesityksessä oikein on kyse, ja se on hyvä asia tietenkin, että edes lainsäätäjällä on siitä käsitys, mutta kyllä lakien tulisi olla ymmärrettäviä myös tavallisen kansalaisen näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Edustaja Pakkanen mainitsi vielä sote-uudistukseen käytetyn pitkän ajan ja toivoi, että sekä sote-uudistusta että tätä lakia viedään ripeästi eteenpäin, mutta ainakin henkilökohtaisesti olen sillä kannalla, että parempi on tehdä kerralla kunnollista lainsäädäntöä, jota ei tarvitse jälkikäteen paikkailla. [Puhemies koputtaa] Se koskee sekä tätä lakiehdotusta että erityisesti tietenkin sote-uudistusta.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat! Totean tähän väliin, että niin kauan kuin tätä keskustelua viedään läpi hienosti paikan päältä pidettävillä maksimissaan 2 minuutin puheenvuoroilla ja kun tähän keskusteluun nyt osallistuu rajallinen määrä edustajia, en mieluusti ilman aivan erityistä perustelua myönnä minuutin mitaista välipuheenvuoroa. Näillä mentäisiin. — Edustaja Meri, teillä seuraava varsinainen puheenvuoro.

15.22 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Sopii minulle ainakin aivan hyvin.

Hyviä puheenvuoroja. Perussuomalaisten edustaja Ronkainen toi esille tuon, että tehdään ja että korjataan sitten myöhemmin, ja tähän tämä henki on nyt vähän ollut, esimerkiksi sote-valmistelussa, että on todettu, että korjataan sitten myöhemmin. Siellä voi tulla peruuttamattomia asioita, siellä voi tulla semmoisia oikeudenmenetyksiä, joita on hyvin vaikea korjata. Ihmiset joutuvat elämään kuitenkin sen voimassa olevan lainsäädännön mukaan ja tekevät päätöksiä sen mukaan.

Edustaja Niikko perussuomalaisista otti esille myös ajankäytön ja kiireen, ja se on koskenut tässä monia asioita. Kuten edellisessä puheenvuorossani sanoin, se on ollut tosi huolestuttavaa. Mieluummin tehdään hyvää ja täsmällistä lainsäädäntöä, ja tähän on perusedellytyskin. Perustuslakivaliokuntakin edellyttää, silloin kun meiltä lausuntoja pyydetään, että lainsäädännön tulee olla täsmällistä ja tarkkarajaista ja ihmisten pitää tietää oikeusturvansa ja velvoitteensa. Ei voida ajatella niin, että ihmiset eivät tiedä, mitä heidän tulisi tehdä, ja sitten me vetoaisimme siihen, että kyllä lainsäätäjät sen tietää. Lainsäätäjät — ketä sillä nyt sitten tarkoitetaan, onko se nyt sitten tässä yhteydessä eduskunta, ministeriö vai hallitus — ei kuitenkaan ole siellä viranomaisissa ja kansalaisten parissa kertomassa näitä erilaisia tulkintoja, ja onko se tulkinta nyt sitten edes sama. Ja muistuttaisin kuitenkin vielä siitä, että tässä perustuslakivaliokunnan lausunnossa todettiin, että tämä on ollut asiantuntijoillekin vaikeaselkoinen eikä pelkästään kansalaisille, joiden pitäisi tuolla arjessa elää näiden kanssa.

Ja mitä ilmeisimmin tämä vastalause on voimassa — täällä tuotiin esille aikaisemmin, että on oltu hyvinkin yksituumaisia monissa asioissa ja niitä on korjattu valiokunnassa, mutta sen jälkeen on kuitenkin vielä vastalause, missä on useita allekirjoituksia. Mutta koska sitä nyt ei kukaan kiistänyt, niin tämä ei ilmeisesti ole ylimääräinen paperi.

15.24 Katja Taimela sd: Arvoisa herra puhemies! Ensin voin todeta edustaja Merelle, että tähän kokonaisuuteen on todellakin jätetty vastalause, joka pitää sisällensä hylyn ja lausumaehdotuksen, ja se on täällä tänään toisessa käsittelyssä jätetty, ja kannatustakin on tullut.

Käsitlemme siis tällä hetkellä lain liikenteen palveluista kakkospakettia, ja kun edustaja Pakkanen viittasi lain liikenteen palveluista ykköspakettiin ja puhui takseista, niin haluan nyt korostaa vielä tässä vaiheessa hyvin lyhyesti, koska tämä lainsäädäntö on jo tässä salissa ja eduskunnassa tehty ja äänestetty: me teimme oppositiosta käsin siihen ensimmäiseen pakettiin 28 pykälämuutosesitystä, me hävisimme ne kaikki, ja samalla ollaan hävitämässä 1.7.2018 maailman parasta taksijärjestelmää Suomesta. Piste.

Mitä sitten tulee tähän kakkoskäsittelyyn, niin täällä on sanottu useammassa puheenvuorossa, että digitalisaatio on mahdollisuus ja on puhuttu paljon perustuslakivaliokunnan kritiikistä tähän lainsäädäntöön, ja haluan nyt nostaa myös talousvaliokunnan oikeastansa kaksi kolmekin huolta: Talousvaliokunta kiinnitti sellaista huomiota esimerkiksi tähän

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

puolesta-asiointiin, jonka tämä toinen lakipaketti tuo tullessaan, että ”puolesta-asioinnin järjestämiseen liittyy kysymyksiä, joista useat vaatisivat käytännön ratkaisuja ennen velvoittavan sääntelyn voimaantuloa, muun muassa tietosuojan ja yksityisyydensuojan näkökulmasta”. Ei mikään pieni huomio tuokaan. Lisäksi talousvaliokunta kiinnitti huomiota ”säännöksen epäselvyyden luomaan oikeudelliseen epävarmuuteen liittyen tietokantoihin pääsyyn ja tiedon käyttöön”. Ja talousvaliokunta jatkoi vielä, [Puhemies koputtaa] että ”tasapuolisiin kilpailun lähtökohtiin päästään vain, jos sallimisen ja kieltämisen kriteeristö on avoin ja selkeä”.

Minkä takia tähän on tehty vastalause ja hylky? Me koemme, että se ei ole selkeä.

15.27 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Itsekin olisin kiinnittänyt huomiota siihen, kun kuulin tuolta hallituksen puolelta tulkintoja SDP:n kannasta tähän ykkösasiaan ja taksiasiaan. Edustaja Taimela hyvin kyllä kertoi, että olemme olleet järkyttävän huolestuneita siitä, että maailman paras taksijärjestelmä ajetaan alas. Omia muutosesityksiämme oli 28 kappaletta, ja valitettavaksi nämä hävisimme, sillä kyllähän se palaute, mikä myös tuolta taksien parista tulee, on aika murskaavaa. Siellä on todella iso huoli siitä, että mitä tuli tehtyä.

Mitä tulee tämän päivän kakkospakettiin ja tähän tilanteeseen, puhemies, niin minusta täällä on tullut hyvin esiin se, että tässä on nyt tyypillinen tapaus, jossa yritetään väen vängällä nopeasti, välittämättä siitä, mikä laki on sisällöllisesti, viedä eteenpäin. Tässä ei voi olla tulematta miellelyhtymää tähän sote-pakettiin, mikä meillä parhaillaan on, koska kyllähän siellä on samaa henkeä, että valtava kokonaisuus perustellaan kiireellä ja arvovallalla — arvovallalla. Tämä on arvovaltakysymykseksi tehty, että pakko tehdä tämän ja tämän kaltainen järjestelmä. Paitsi että se varmasti on toiminnallisesti ongelmallinen monessa suhteessa ja laki on iso ja vaikea ja liian nopeasti sitä ei tulisi käsitellä, niin myös sisällöllisesti sehän on historian suurin harhalaukaus, kuten täällä on puhuttu. Sillä paketilla, mikä sotessa on, tullaan murskaamaan koko tämänhetkinen terveysjärjestelmä, tullaan eriarvoistamaan sitä, tullaan lisäämään kustannuksia, ja kaikki on vain väen vängällä täällä eduskunnassa vietävä eteenpäin. Eli kyllä tämä on huolestuttava kokonaisuus, mitä tällä hetkellä Suomen politiikassa tapahtuu, jos saa, puhemies, näin sanoa.

15.29 Eero Lehti kok: Arvoisa herra puhemies! Kun täällä säädetään laki, niin vaikka se tehdään kaikkien perussääntöjen mukaan huolellisesti ja kaikkia näkökohtia pyritään ymmärtämään ja kirjoittamaan lakiin, käytäntö vasta osoittaa, toimiiko laki sillä tavoin kuin on toivottu, ja jos ei, niin mistä syystä mahdollisesti. Täällä on puhuttu taksiliikenteestä. Sen jälkeen, kun tämä uudistus on voimassa, niin kyllä nähdään, toimiiko vai ei ja mitä pitää mahdollisesti korjata. Melkein varmaa on, että ennen pitkää jotain korjataan. On tyhmää, jos nähdään virhe, eikä sitä korjata.

Se, että pyrittäisiin tekemään kestäväää lainsäädäntöä, on tietysti hyvä ajatus, mutta silloin lainsäädännön pitää olla olosuhteisiin mukautuvaa. Liikenteen puolelta mainitsen esimerkiksi, kuinka Suomen lainsäätäjä ei hyväksynyt sitä, että autojen takatuulilaissa, takalasissa oli jarruvalo. Pitkän aikaa ihmiset kuitenkin laittoivat niitä, koska he kokivat sen parantavan heidän omaa turvallisuuttaan, että heidän päällensä ei jarrutustilanteessa ajettu yhtä herkästi. Myöhemmin se muutettiin, mutta meni aika monta vuotta, ennen kuin se muutettiin. Sama koski huomiovaloja. Suurempi virhe ehkä tehtiin siinä, että niin sanotut mopopautot sallittiin, ja ehkä yhteiskunnallisesti olisi syytä myös pohtia sitä, että monissa

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

muissa maissa sallitaan oikealle kääntyminen punaisia valoja vastaan edellyttäen, että tie on vapaa ja liikkuva ajoneuvo pysähtyy. Sillä säästetään tyhjäkäyntiä ja sillä säästetään hiidioksidipäästöjä.

Lainsäätäjän pitäisi olla aika herkkä muuttamaan sitä, minkä kerran on tehnyt, ja se periaate, että kerran tein ja mihinkään siihen ei tarvitse enää koskaan koskea eikä korjata, on minun mielestäni periaatteessa mahdoton yhtälö.

15.30 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa puhemies! Tulkoon vielä kertaalleen se selväksi, että laki liikenteen palveluista ei ole perustuslain vastainen. Ei ole. Kritiikki koskee ainoastaan pykälä-, kieliasu- ja jäsentelyasioita. Yhdessä ministerin ja valmistelevien ministeriön edustajien kanssa olemme hyvässä yhteistyössä antaneet sen signaalin ja sen viestin, että jos näitä pykälä ja jäsentelyjä ei tässä kakkosvaiheessa nyt tehdä, niin kuin ei tehty, niin se tehdään kolmannessa vaiheessa. Mutta periaatteellisella tasolla mitään lakeja, jotka on jo hyväksytty eduskunnassa ykkös vaiheessa ja nyt tässä kakkosvaiheessa, ei avata ja niitä ei uudelleen käsitellä. Jos jollakin on sellainen käsitys, että nämä uudelleen käydään läpi, meriliikennettä, tieliikennettä, lentoliikennettä, raideliikennettä, esimerkiksi ammattipätevyyksiä koskevat asiat, niin ei niitä käydä. Nyt ne käydään läpi, ja jos nyt on jotain kritiikkiä ja muutosesityksiä näitten perusasioitten kanssa, niin nyt ne esitykset pitää tehdä. Tämä juna menee nyt eteenpäin tässä vaiheessa, ja ministeriö on hyvin tietoinen siitä, että pykälien ja jäsentelyiden, siis tämän tekniikan tässä laissa ja sen esittelyssä, pitää olla siinä kolmannessa vaiheessa sitten kohdillaan.

15.32 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Palaan vielä keskusteluun tästä lainsäädännöstä ja siitä, onko teksti selkeälukuista ja ymmärrettävää. Lakiteksti ei mielestäni juuri milloinkaan ole selkeästi ymmärrettävää, elikkä siinä tarvitaan hyvin paljon perehtyneisyyttä siihen itse alaan. Sitten taas, jos mietitään tätä kakkoslakia liikennepalveluista ja liikenteessä ammatikseen toimivaa, niin kyllä se ihminen tämän kohtuudella ymmärtää, kun tietää, mistä tässä on kysymys. Se on totta, että tekstin pitäisi olla selkokielistä, mutta niin kuin edustaja Lehti sanoi, niin sellainen lainsäädäntöteko, että se olisi niin kerralla valmis, että sitä ei ikinä tarvitse muuttaa, lienee epärealistinen tavoite, koska yleensä täällä istutaan ja mietitään muutoksia jo valmiina olemassa olevaan lakiin, niin kuin tässäkin parannetaan, selkeytetään, joustavoitetaan, sujuvoitetaan. Tästähän tässä on hyvin pitkälti kysymys.

Edustaja Lehti otti myös hyvän esimerkin, kuinka suomalainen lainsäädäntö aika hitaasti muuttuu. Tämä takavaloesia on hyvä esimerkki siitä, että halutaan parantaa liikenneturvallisuutta, lisätä näkyvyyttä. Jarruvaloilla on saatu valtava määrä hyvää näkyvyyttä, mutta samaan aikaan meillä lainsäädännössä sallitaan, että auton normaalien ajotakavalojen ei tarvitse palaa takana. Niidenkin tehtävä on käytännössä vain huomioida edellä kulkeva auto, että se takana tuleva näkee, että tuossa edellä menee moottoriajoneuvo, siinä takavalot palavat. Tämä on ristiriitainen ja aina tällainen ehkä hyvin, voisiko sanoa, mielipidekysymyskin. Itse olisin sitä mieltä, että päiväsaikaankin se lisää liikenneturvallisuutta, jos auton normaalit ajovalot palavat siellä takana. Se, mitä siinä säästetään energiaa, on hyvin marginaalinen kysymys.

15.34 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa puhemies! Todellakin, niin kuin edustaja Lehti sanoi hyvin, monesti on hyvin vaikea saada uudistuksia läpi, ajan seuraaminen on vaikeata.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Ruotsissa esimerkiksi voi käyttää paljon tehokkaampia ajovaloja, varsinkin pohjoisissa olosuhteissa se on tärkeää. Itse olen jo vuonna 2003 tehnyt esityksen siitä, että Suomessa voitaisiin kääntyä oikealle punaisia päin häiritsemättä liikennettä ja liikenneturvallisuutta vaarantamatta, niin kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa ja monissa muissa maissa on.

En lähde ripottelemaan tuhkaa päälleni siitä, jos ministeriöstä meille tuodaan esille tällaisia pykäläitä, jotka voivat olla joillekin vaikeita ymmärtää. Me teimme valiokunnassa parhaamme korjataksemme tätä, ja todella toivon, että viimeistään tuossa kolmosvaiheessa sitten korjataan näitä asioita.

Se, mikä tässä nyt on kuitenkin se pääkohta, on, että digitalisaatioasia ja nämä yhteisliippuasiat edistyisivät. Kyllä me kaikki olemme tässä olleet riittävän kriittisiä, mutta aikataulu on ollut tämä, ja viimeistään nyt kolmosvaiheessa myös tämä pykäläpuoli korjataan. Mitään muuta perustuslaillista estettä tässä ei ole.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ilmatieteen laitoksesta

Hallituksen esitys HE 6/2018 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 5/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.36 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa puhemies! Ilmatieteen laitos tekee erittäin merkittävää työtä sisäisen turvallisuuden, erityistilanteiden, sääolosuhdepalvelujen vuoksi, se tekee myös yliopistoyhteistyötä, ilmastotutkimusta, myös tätä ilmaston lämpenemistä tutkii, varoittaa luonnononnettomuuksista ja antaa liikennemuotojen sääpalvelua, tekee jopa avaruustoimintaa ja yhteisrahoitteisia tutkimushankkeita ja säteilyturvallisuuteen liittyviä asioita, myös Puolustusvoimien palveluja ja kehitysyhteistyötä ja sisäisen turvallisuuden palveluita. Tässä mielessä tämä laki on tietysti tärkeä, todellakin, turvallisuusluonteisten tehtävien painottamiseksi, ja ennen kaikkea myös kansainvälisyys ja Suomen vahva edustaminen ovat tässä mukana.

Ilmatieteen laitoshan saa valtiolta 63 prosenttia rahoituksesta ja myös EU-rahoitusta. On ehdotettu kilpailuviranomaisten toimesta, että pitäisi yhtiöittää tämä, mutta tässä mielessä tahtotila on kuitenkin ollut valiokunnassa se, että ei lähdetä yhtiöittämään tällaista laitosta, joka tekee niin paljon myös viranomaistyyppistä toimintaa. Kaikkea ei tarvitse yhtiöittää, vaikka näitä yhtiöittämisä onkin tehty.

15.37 Eerikki Viljanen kesk: Herra puhemies! Kuten on hyvin tunnettua, Ilmatieteen laitos on kansainvälisestikin erittäin arvostettu palvelu- ja tutkimuslaitos, joka tuottaa havainto- ja tutkimustietoa kaikkien julkishallinnon sektoreiden, elinkeinoelämän ja kansalaisten tarpeisiin. Ehkä hieman heikommin on tiedostettu se, että Ilmatieteen laitoksella on myös

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

merkittäviä tehtäviä yhteiskunnan turvallisuuden kannalta, kuten edustaja Alatalo äsken mainitsikin, ja sillä on keskeinen tehtävä myös ilmastomuutokseen varautumista koskevan tiedon tuottamisessa.

Arvoisa puhemies! Yhdyn valiokunnan kantaan ja pidän hyvänä, että Ilmatieteen laitosta koskeva laki uudistetaan vastaamaan tämän hetken perustuslaista ja toimintaympäristön muutoksista johtuvia säädösteknisiä vaatimuksia ja että nykyistä säätelyä selkiytetään.

Huomionarvoista on sekin, että vaikka valtaosa Ilmatieteen laitoksen rahoituksesta tulee valtion talousarviorahoituksena, niin noin 60 prosenttia sen tutkimus- ja kehittämistoiminnasta katettiin valtion talousarvion ulkopuolisella rahoituksella, eli Ilmatieteen laitoksen oma varainhankinta ja verkostoituminen tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on monelta osin onnistunut.

Varainhankinnassa tutkimus- ja kehittämistoimiin on siis onnistuttu melko hyvin, mutta yhdyn silti valiokunnan selkeään kantaan ja pidän Ilmatieteen laitoksen toimintaa ja tehtäviä niin tärkeinä, että sen resurssien riittävydestä tulee huolehtia jatkossakin. Käytännössä valiokunnan linjaus tarkoittanee sitä, että vaikka laitosta kannustetaan omaan varainhankintaan, niin siitä huolimatta valtio tulee jatkossakin kantamaan viimekätisen vastuun laitoksen rahoittamisesta, ja hyvä näin.

15.39 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa puhemies! Laki Ilmatieteen laitoksesta ajantasais-
taa Ilmatieteen laitoksen toimintaa 2000-luvulle. Kyseessä on organisaation, laitoksen tehtävien ja rahoituksen muutos, ja tätä on kannatettu kaikkien asiantuntijojen ja käsittelyssä olleiden valiokunnan jäsentenkin taholta.

Ilmatieteen laitoksen rooli on todella iso meidän yhteiskunnassa ja myöskin kansainvälisesti katsottuna. Maksuton ja avoin data on kaikkien meidän käytettävissä ja hyödynnettävissä tutkimuksessa, myöskin ihan arkipäiväisessä elämässä — säästä ja ilmastosta puhutaan yleensä naapureidenkin kesken.

Sen lisäksi laittaisin painoarvoa sille, että Suomi on Arktisen neuvoston puheenjohtajamaa nyt kaksi vuotta ja meillä siellä erityisesti korostuu arktinen osaaminen: kylmäosaaminen, energiatehokkuus, avaruusteknologia ja niin edelleen. Olemme säähavaintoasemiemme puolesta satelliittijärjestelmänkin puitteissa aivan maailman kärkiluokkaa, kun puhutaan tutkimuksesta ja tiedon keräämisestä Ilmatieteen laitoksen asioissa.

Arktisille alueille kohdistuu tänä päivänä hyvin isot odotukset niin taloudellisesti, suurien investointien myötä kuin myöskin kokonaisuudessaan kaikkien niiden resurssien puitteissa, mitä tuolla arktisella alueella on. Voi olla, että joku päivä rakennamme Jäämeri-yhteyden myöskin Suomesta, mutta Koillisväylä on se, jossa tämä navigaatiotietopalvelu erityisesti voisi Ilmatieteen laitoksen tuottamana auttaa kansainvälisesti vähentämään onnettomuuksia mutta myöskin hyödyntämään tuota tulevaa meriväylää, joka meillä mahdollisesti Koillisväylän osalta sitten on olemassa.

15.41 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Ilmatieteen laitos tekee todellakin tärkeää tutkimustyötä suomalaiselle yhteiskunnalle ja meille kaikille suomalaisille, niin yksityisille henkilöille kuin yrityksille ja teollisuudelle. Ilmatieteen laitos tarjoaa myös mukavuuspalveluja, ja se on yksi asia, mikä tietysti näin veronmaksajana kiinnostaa. On tosi mukavaa seurata lomalla, missä päin sadekuurot yllättävät, taikka näin keväällä, missä on hyvät hiihtokelit, ja sitä mukaa pystyy omaa elämäänsä järjestelemään. Tämä on hyvä

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

niin sanottu ilmainen palvelus veronmaksajille. Ilmaisia lounaitahan ei ole olemassa, mutta tämä on näin.

Ilmatieteen laitos tarjoaa myös teknisille yrityksille hyvän mahdollisuuden kehittää. Meillä on paljon tunnettua teollisuutta ilmanlaadun mittaamisessa, tuulen mittaamisessa ja tämäläisissä tekniikka-asioissa. Tämä on tärkeä sillä lailla.

Mutta erityisen tärkeä Ilmatieteen laitos on Puolustusvoimille, puolustusteollisuudelle. Itse pidänkin tärkeänä sitä, että myös tässä asiassa Ilmatieteen laitos tukee työtä turvallisuuden ja kansainvälisten asioiden kautta liikenteen hyväksi.

Käytin perjantaina tästä samasta aiheesta ehkä pikkuisen humoristisen puheenvuoron, mutta sen viesti oli kuitenkin se, kuinka tärkeää on havainnoida erilaisia asioita, mitä säässä ja maailmassa ympärillämme tapahtuu, ja siinä Ilmatieteen laitos antaa tutkittua ja todellista tietoa, mitä voidaan verrantaa ja pitää luotettavana tietona, ja tätä kautta voidaan seurata eri asioiden kehittymistä. Siksi pidän tärkeänä, että yhtiöittäminen ei ole mahdollista vaan Ilmatieteen laitos jatkaa nykyisellään.

15.43 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Yhdyn niihin kaikkiin arvioihin ja mielipiteisiin, mitä täällä on esitetty Ilmatieteen laitoksen tärkeydestä, merkityksestä, sen tuottamasta datasta, asiantuntemuksesta, niistä palveluista, mitä sieltä saamme. Ja varmasti on syytä todeta Ilmatieteen laitoksen rooli myös eräänlaisena avoimen datan edelläkävijänä ja kaikkea tällaista hyvää tästä.

Mutta oikeastaan pyysin tämän puheenvuoron siksi, kun muistelin minäkin, että meillä jäi silloin viime perjantaina vähän kesken tämä keskustelu, johon itsekin osallistuin. Todettakoon nyt vielä tämänkin päivän keskustelussa se merkittävä asia, mikä myös liittyy tähän valiokunnan mietintöön ja kaiken kaikkiaan nyt koko eduskunnan asentoon tämän Ilmatieteen laitoksen osalta, mikä on se, että tässä ei päädytä siihen, että Ilmatieteen laitos tulisi yhtiöittämään.

Täällä esimerkiksi perjantaina edustaja Alatalo ja nyt edustaja Pakkanen — ja Alatalo tänäänkin — totesivat, että Ilmatieteen laitos tekee niin tärkeää työtä, niin tärkeää yhteiskunnallista työtä, että sitä ei ole syytä yhtiöittää. Tämä on hyvä lause — nyt erityisesti hallituspuolueiden muistiin. Nimittäin joskus on vähän kauhistuttanut se meno, mikä täällä hallituskaudella kaiken kaikkiaan on ollut sen suhteen, että tuntuu, että monet tärkeät toimijat pitäisi väen vängällä yhtiöittää. Mitä muuta siellä sotessa oli liikkeellä kuin pakkoyhtiöittämisajatuksia hallituksella, suorastaan vimmaista yhtiöittämistä monien asioiden osalta, jotka kuitenkin ovat yhteiskunnan kannalta tärkeitä? On myönteinen ja hyvä ja tärkeä asia, että tässä myös hallituspuolueiden taholta todetaan, että merkittävää yhteiskunnallista työtä tekevää instanssia ei tule eikä pidä eikä tarvitse yhtiöittää. Tämä on sinänsä hallituspuolueilta linjanmuutos nykyiseen ideologiaan, mutta hyvä niin, koska se linjanmuutos on tässä suhteessa hyvä ja tervetullut.

15.45 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puheenjohtaja! Tämä on nyt juuri se kohta, missä hallitukselta priimaa pukkaa. On ilo todeta, että valiokunnassa niin kuultavat kuin me kuuntelevat korvat olimme yhtä mieltä siitä, minkälainen mietintö tästä pitää tehdä. Ja siinä mielessä on hienoa, että niin syvä yhteisymmärrys tämän linjauksen kanssa oli.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto korkeammalla profiilillaan toi hieman sitä mahdollisuutta, että pitäisi yhtiöittää ja mitä se olisi. Taisi olla niin, että MTK:lla ja EK:llakin oli samansuuntaisia näkemyksiä, että tässä valmisteluvaiheessa oltaisiin voitu ajatella, että tämä ei

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

toimi tällaisessa muodossa kuin se tällä hetkellä on. Mutta onneksi hallitus esityksessään ja valiokunta yksituumaisesti asiantuntijoita kuullessaan päätyi siihen, että tämä ei oikeastaan tullut vakavasti edes pohdintaan.

Tämä on yhteiskunnallisesti niin merkittävä tuote ja tuottaja. Kuinka paljon tähän liityykään sitä, että meillä merentutkimus — no, onneksi, kun laivaa korjataan, se korjataan Raumalla. Sillä lailla satakuntalaistakin ilahduttaa, että kun asioita hoidetaan, niin hoidetaan ne sitten kunnolla, nämä korjaus- ja muutostyöt tehdään satakuntalaisella telakalla.

Mutta ihan oikeasti: Meillä on seuraavana päiväjärjestyksen kohtana lentoliikenteeseen liittyvä kansalaislakialoite, ja Ilmatieteen laitos on silläkin sektorilla merkittävä tekijä. Tiedetään, että meillä on elinkeinoja, jotka seuraavat sitä aktiivisesti, esimerkiksi maaseutuelinkeino on erittäin riippuvainen Ilmatieteen laitoksesta ja tekee päätöksiä sen ennusteen perusteella.

15.47 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! On erittäin miellyttävää kuunnella nyt tätä yksituumaista keskustelua Ilmatieteen laitoksen tarpeellisuudesta ja asemasta.

Laitos on todellakin tärkeä tutkimus- ja palvelulaitos. Sillä on myös tärkeitä tehtäviä koko yhteiskunnan turvallisuuden kannalta. Sitä ei ole tarvetta missään tapauksessa yhtiöittää, vaan tulee säilyttää nykyinen asema.

Sekä elinkeinoelämä, yrityselämä että meistä jokainen saa ja voi myöskin käyttää hyväkseen Ilmatieteen laitoksen palveluja varmaan lähes päivittäin. Saamme sieltä erittäin paljon tietoa myös mahdollisiin tuleviin säänmuutoksiin, ja niitä palveluja itse ainakin käytän. On erittäin hyvä, että data on avointa tänä päivänä ja ollaan menossa vielä yhä enemmän avoimeen dataan muuallakin.

On erittäin hyvä, että Ilmatieteen laitosta koskeva laki nyt uudistetaan nykyiseen toimintaympäristöön soveltuvaksi ja toimivaksi. Näin selkeytetään nykyistä sääntelyä ja tuetaan laitoksen tehtävien toteuttamista myöskin tulevaisuudessa.

15.48 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa puhemies! Suhtaudun itse ehkä vähän pragmaattisemmin tuohon yhtiöittämisasiaan siinä mielessä, jos puhutaan esimerkiksi liikenteen rahoittamisesta. Olin Luzernissa kansainvälisessä liikennekonferenssissa, ja kyllä Keski-Euroopassa ja ylipäänsä Euroopassa aika paljon on muodostettu niin sanottuja tie- ja rautatieyhtiöitä, jotka toteuttavat jonkun tietyn tienpätkän, ja siihen on saatu sitten rahaa Euroopan investointipankilta, ja siellä on tulolähteenä — eli se, millä tämä tulovirta saadaan sitten — esimerkiksi maksut, tiemaksut tai rahtimaksut. Eli siinä mielessä, vaikka valtiovarainministeriö saa halvemmalla tuon rahan, moni hanke saataisiin nopeammin aikaan, jos me yhtiöittäisimme tiettyjä tiehankkeita.

Mutta mitä tulee tähän Ilmatieteen laitokseen, niin tässä tapauksessa yhtiöittäminen voisi estää laitosta tuottamasta riippumatonta ja korkealuokkaista tutkimustietoa yhtä laajalle asiakaskunnalle kuin tällä hetkellä, koska silloin täytyisi maksuja periä tällaisista palveluista, jotka ovat kuitenkin tärkeitä kaikille yhteiskunnan toimijoille. Yhtiöittämisellä olisi myös vaikutuksia Ilmatieteen laitoksen tuottaman datan ja palveluiden pohjalle syntyvän uuden yritystoiminnan edellytyksiin. Meillähän koko ajan lisääntyy tämä kaikki sään seuraaminen, ja meidän täytyy pystyä ennakoimaan, jopa sähköyhtiöiden, mikä on sää ja mitkä ovat vahingot mahdollisesti. Tykkylumi on ollut esimerkiksi tällainen yksi asia, joka on tuottanut paljon ongelmia. Siinä mielessä minä pitäisin kyllä taas sitten, niin kuin tässä

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

on hallituksen esitys pitänytkin, Ilmatieteen laitoksen tämän yhtiöittämisen ulkopuolella.
— Kiitokset oppositiolle kiitoksista.

15.50 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! On mukava huomata, että lainsäädäntötyö on myös laadukasta ja hyvää, ja siitä on silloin myös syytä kiitosta antaa.

On hienoa, että meillä on tällainen toimija kuin Ilmatieteen laitos on, ja tässä keskustelussa ja jo viime perjantaina, kun aloitimme tätä keskustelua, esille on tullut se, että meillä on tällaiselle toimijalle poikkeuksellisen paljon tehtävää ja tilaa. Se tutkimustyö, mitä Ilmatieteen laitos tekee, on maailmanlaajuisestikin arvostettua ja korkeatasoista, ja sitten on tämä arkinen osaaminen, jossa meillä on paljon annettavaa mutta myös tämäntyyppisen tutkimustyön kautta paljon saatavaa, ja silloin on äärimmäisen järkevää ja tärkeää, että me olemme tässä tutkimustyössä mukana ja juuri tämäntyyppisellä toimijalla kuin Ilmatieteen laitos on.

Mutta niin kuin perjantaina jo debattipuheenvuorossani totesin, itse toivon, että Ilmatieteen laitos myös etsii erilaisia yhteistyömalleja niin maailmanlaajuisesti, kansainvälisesti kuin Suomessakin eri toimijoiden kanssa. Meillä on korkeaa osaamista tällä sektorilla myös yksityisellä puolella, ja on hyvä yhdistää tätä osaamista myös Ilmatieteen laitoksen kanssa.

15.52 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Yhtiöittäminen on pragmaattinen kysymys. Minulla ei ole mitään ideologista näkökulmaa siihen, että puolesta tai vastaan, vaan aina tilannekohtaisesti kannattaa edetä.

Ilmatieteen laitos tekee tärkeää työtä, ja jos tätä laajentaa Suomen rajojen ulkopuolelle, niin siellä tulee esimerkiksi kehitysyhteistyö vastaan. Ilmastomuutoksen myötä monessa maassa ruuantuotanto muuttuu, ja on entistä tärkeämpää, että mikroilmasto ja pitkän ajan ennustukset osuvat mahdollisimman hyvin kohdalleen. Tämä kannattaa viedä kehitysapuun entistä tiukemmin mukaan.

Toinen näkökulma liittyy koulutukseen, koulutusvientiin ja sitten tietysti suomalaisen tutkimukseen, osaamiseen ja yritystoimintaan. Otetaan nyt tällaisia yrityksiä, kuten esimerkiksi Vaisala.

Sitten ihan yhtiöittämiseen liittyen, niin Alatalolle tamperelaisena, että siellä kannattaa miettiä hyvin tarkkaan esimerkiksi tätä tekopohjavesiyhtiötä, kannattaako sillä kiusata lähikuntia, Pälkänettä, Kangasalaa, vai kannattaisiko tässä tapauksessa lopettaa koko yhtiö ja palata normaalin vedentuotantoon.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Myllykoski.

15.53 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Innostuin tuosta edustaja Heinosen puheenvuorosta. Nimenomaan Ilmatieteen laitos nauttii jo nyt EU-rahoituksen tuomista hedelmistä niihin yhteisiin hankkeisiin, eli Ilmatieteen laitos on kansainvälisesti verkostunut toimija. [Timo Heinosen välihuuto] Mitä vielä lisää — sitten tarvitsee tavallaan pohtia sitä, satsaammeko lisää resursseja henkilöstöön, mikä tarkoittaa sitä, että jonkun tarvitsee sitten olla myös osaltaan kustantamassa. Eli jos me haluamme vielä enemmän laajentaa, niin se tarkoittaa kyllä, että valtion pitää olla siihen myös satsaamassa. Kaikkea emme tule nimittäin saamaan ulkopuolisen rahoituksen osalta, vaikka tutkimuksen ja kehityksen rahoitus tulee 60-prosenttisesti muilta kuin valtiolta. Siinä mielessä on hyvä tehdä ratkaisuja,

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

jotka tukevat Ilmatieteen laitoksen edelleenkehittymistä, ja on ollutkin ilahduttavaa kuulla, että myös hallituspuolueissa nähdään, että vielä laajemmin suomalaista erityisosaamista viedään markkinoille, mikä sitten tuottaa meille sen avoimen datan kautta ja sen mahdollisen käyttämisen kautta suuria uusia avauksia.

On todella hienoa, kun käy saaristossa Ilmatieteen laitoksen eräissä toimipisteissä katsoomassa havainnollisesti, kuinka he seuraavat meriliikenteen rikkidioksidipäästöjä aivan sillä omalla teknologiallaan ja seuraavat koko ajan meressä tapahtuvien lämmönmuutosten vaikutuksia. Se osaaminen on todella korkealla tasolla, ja siinä mielessä olen hyvillä mielillä tämän lain takana.

15.55 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! En malta ihan lyhyesti olla yhtymättä kaikkiin niihin myönteisiin kommentteihin, mitä on sanottu Ilmatieteen laitoksesta. Kun me täällä aika paljon puhumme juuri tutkimuksen merkityksestä, me tarvitsemme sekä yliopistoja että tiettyjä valtion tutkimuslaitoksia. Molemmat tukevat toisiaan. Ilmatieteen laitos osoittaa sen, kuinka siellä tehdään toisaalta hyvää tutkimusta, toisaalta monella tavalla tuetaan valtiota sen tehtävissä ja toisaalta pelataan yhteen elinkeinoelämän kanssa. Osoituksena tutkimuksen korkeasta merkityksestä ja arvostuksesta — en tiedä, sanottiinko se täällä — on se, että Ilmatieteen laitoksen entinen pääjohtaja on maailman meteorologisen järjestön pääjohtajana Genevessä tänä päivänä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 6/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta

Kansalaisaloite KAA 1/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp. Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus hylätään.

Keskustelu

15.56 Ari Jalonen sin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on siis kansalaisaloite Malmin lentopaikan käytöstä ja niin edespäin. Me olemme käsitelleet tätä kansalaisaloitetta pitkään, hartaasti, voisi sanoa, ja olemme käyttäneet tämän kuulemisessa myös sitä asiantuntemusta, mitä on valiokunnan pöydän ympärillä kertynyt joidenkin kohdalla useiden vuosienkin ajan ja useista asioista. Me olemme siis erikoisvaliokunta, joka on perehtynyt liikenne- ja viestintäasioihin, ja me olemme useissa eri asiakohdissa saaneet tietoomme välähdyksiä tulevasta. Tulevaisuuden kuva siitä, millaista ilmailu, liikenne ja liik-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

kuminen tulevaisuudessa ovat, on meidän tiedossamme varmasti parhaiten koko eduskunnasta. En ole tarkistanut tätä asiaa kaikilta, joten en pysty syvällä rintaäänellä sanomaan, mutta väitän, että ainakin enemmistö meidän valiokunnan jäsenistä on ihan näihin faktoihin perustuen Malmin ystäviä. Tältä pohjalta asiaa lähdettiin käsittelemään.

Mietinnön valmistuttua tuli palautetta muun muassa siitä, miksei tätä kulttuuripuolta, kulttuuriperintöä ja näitä arvoja, ole käsitelty tässä mietinnössä sanallakaan. Se johtuu ihan käytännössä siitä, että me päätimme tehdä mahdollisimman ytimekkään ja niihin olennaisiin asioihin perustuvan mietinnön, josta käy sitten ilmi tämä tulevaisuudenkuva ja muun muassa se tarve, mitä Malmin kaltaiselle kentälle on tulevaisuudessa meidän näkemyksemme mukaan olemassa.

Perustuslakivaliokunta käsittelee tätä samaa asiaa, ja vaikka jotkut tulkinnat ovat olleet semmoisia, että se ei vaadi kovinkaan paljon perustuslain puolesta, niin se lienee kohtalaisen mutkat suoraksi pannut näkökanta, koska siellä on paljon semmoisia kohtia, missä annetaan vaihtoehtoja, miten asia voidaan ratkaista, ja jos asia ratkaistaan jotenkin, niin sitten se pitää perustella ja ratkaista ne perustuslailliset ongelmat, mitä siinä on muun muassa kuntien itsehallinnon suhteen.

Lyhyesti käyn tämän lyhyen, tiiviin mietinnön läpi. Siinä todetaan oikeastaan jo 20 vuoden ajan — toiset sanovat pitempäänkin, toiset lyhyempään — jatkuneesta valtion ja Helsingin kaupungin eri tahojen ja toimintojen välisestä keskustelusta ja neuvottelusta, joka on päätynyt siihen, että lopulta Helsinki on kaavoittanut asuinalueeksi kyseisen lentokentän. Perustuslakivaliokunta tosiaan toteaa, että se ei olisi aivan ongelmaton ratkaisu, jos tässä vaiheessa tehtäisiin jotain toisin. Ja sen perään tosiaan alleviivaan sitä, että jos jotain tehtäisiin toisin, niin siinä vaiheessa pitäisi esittää myös perustelut sille.

Mutta valiokunta toteaa tämän hylkäämisperusteisiin johtavan johdannon jälkeen sen, että Malmin kentällä on tällä hetkellä varsin suuri merkitys muun muassa liikelennoille, harrastajailmailulle, huoltovarmuudelle, ilmailuopetukselle ja niin edespäin, ja todetaan yksiselitteisesti ja yksimielisesti se, että kun otetaan huomioon tuleva, kehittyvä älykäs liikenne ja sen luomat uudet tarpeet, niin Malmin kenttä on mitä omiaan palvelemaan suomalaisia ja helsinkiläisiä tällaisen toiminnan alustana. Samaan hengenvetoon me toteamme myös sen, että tällaiset vastaavat tarpeet on löydettävä jostain lähialueelta. Se tarve on ilmeinen. Ja todetaan myös se, että jos toiminnot joudutaan kokonaan lakkauttamaan, niiden uudelleenkäynnistäminen voi olla olennaisesti vaikeampaa [Eduskunnasta: Mahdotonta!] — käytännössä mahdotonta — eri ympäristölupien ynnä muiden johdosta, joten Helsingin kaupungin kyllä tulisi varsin perusteellisesti miettiä, mitä he omaisuudellaan tekevät. Mutta, kuten sanottu, perustuslain mukaan tätä ei kovinkaan helppoa ole täältäpäin käsitellä. Se on enemmänkin Helsingin ja helsinkiläisten asia, mitä omaisuudellaan tekevät, niin että se palvelee parhaiten helsinkiläisiä ja myös suomalaisia.

Mutta koska asia on nimenomaan tulevien liikennemuotojen, liikkumisten, liikkumistapojen perusteella varsin tärkeä, niin me teimme tähän sitten lausumaehdotuksen, ja se kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin kentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.” Paljon ilmaa — ilmailussa on ilmaa onneksi — mutta korostan sitä, että nyt puhutaan lentokenttätoimintojen, ilmailutoimintojen parissa olevasta lausumasta, ei siis pelkästä kentästä.

Niin kuin sanoin, me olemme kaikki enemmän tai vähemmän Malmin ystäviä ja näemme sen tärkeän tarpeen, mikä Malmin kaltaisella kentällä on, ja erittäin tärkeä, semmoinen

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

perusteellinen kysymys tässä on se, että tämä lähdetään yksimielisenä ratkaisemaan parhaalla mahdollisella tavalla, millä pystyy. Tässä on kaikki mahdolliset keinot käyty läpitte, kaikki mahdolliset toisten toimintojen perusteet käyty läpitte, ja tämä on nyt senkaltaisen asia, että vaikka me olemme Malmin ystäviä, niin se paine on nyt Helsingin kaupungilla ja helsinkiläisillä siitä, mitä Helsinki haluaa tehdä omaisuudellaan. Tämä mietintö on siis yksimielinen.

16.06 Pekka Puska kesk: Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että tämä outo ja hyvin ikävä Helsingin kaupungin päätös Malmin lopettamisesta on kansalaisaloitteella tuotu tänne eduskuntaan keskusteltavaksi. Vaikka asia on muodollisesti Helsingin kaupungin, sillä on ilman muuta valtakunnallista ulottuvuutta, onhan kysymys pääkaupungin lentokentästä, jolla on kansallisesti suuri historiallinen arvo ja merkitys pääkaupungin pienlentoliikenteen kannalta. Vaikka teoriassa on mahdollista, että eduskunta voisi tässä jotenkin reagoida, ja aloitteessa on tähän juridisia näkökohtia, on selvää, että eduskunta ei tässä vaiheessa oikein voi päättää muuta kuin mitä valiokunta esittää. Tästä huolimatta haluaisin lyhyesti kommentoida tätä asiaa. En mielelläni tästä pöntöstä käytä kovin kovaa poliittista kieltä, mutta mielestäni tässä asiassa kaupungin puolella Helsingin kokoomuksen ja vihervasemiston toiminta on ollut tosi outoa ja aika siivotonta. Viittaatan siis kolmeen näkökohtaan:

Ensimmäinen on se, että Malmi on merkittävä viher- ja virkistysalue, enkä ymmärrä kaupungin linjaa, että asukkaiden terveydelle ja viihtyisyydelle tärkeitä viheralueita halutaan kaupungissa jatkuvasti tuhota. Malmin lisäksi on vaarassa Keskuspuisto ja useita muita viheralueita. Ennen kuntavaaleja puolueet panivat paneeleihin ehdokkaita, jotka kaikki ilmoittivat kannattavansa Malmia ja viheralueita, mutta valtuustossa jyrätään toisin.

Toiseksi, Malmin kentän alue on sellainen suopohja, että rakentaminen sille on hankalaa ja tulee hyvin kalliiksi. Ja mitä asuntorakentamiseen tulee, joutomaata rakentamiseen kyllä löytyy ja rakennetaan korkeampia taloja. Joka tapauksessa asukkaiden viihtyvyydelle ja terveydelle on pantava suuri paino.

Kolmantena eikä vähiten tärkeänä on kasvava pienlentoliikenne. Helsinkiä halutaan aivan oikein kehittää moderniksi eurooppalaiseksi pääkaupungiksi. Siihen kuuluu ilman muuta kehittyvä ja monipuolinen pienlentoliikenne ja muu ilmailutoiminta, citylentokenttä. Näemme esimerkiksi Tukholman Bromman ja Lontoon Cityn lentokentän kehityksen. Jos Malmi tuhotaan, mistä uusi citylentokenttä Helsinkiin? Ja ennen kaikkea, miksi ruveta hankalasti ja kalliisti etsimään ja rakentamaan uutta, kun meillä on valmiina Malmi?

Kuten sanoin, eduskunta ei tässä vaiheessa voine muuta päättää, mutta ei voi muuta kuin toivoa, että Helsingin kaupunki vielä ottaisi järjen käteen ja peruisi älyttömän Malmin-päätöksensä. Samalla totean, että valiokunnan ponsiehdotus on hyvä, ja toivon, että valtiovalta voi toimia — ellei Helsingin vuoksi enää Malmin suhteen, niin pääkaupunkiseudun pienilmailuliikenteen turvaamiseksi.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mennään puhujalistaan muutaman puheenvuoron verran, ja jos sitten vielä ilmenee painetta debattiin, niin voidaan se käydä.

16.10 Mika Raatikainen ps: Arvoisa puhemies! Eduskunnalla on nyt mahdollisuus tehdä vaihteeksi jotain erityisen järkevää ja estää Malmin historiallisen, toimivan ja tarpeellisen lentoaseman tuhoaminen. Takaan, että jos tämä eduskunta pystyy Malmin säästämään,

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

niin se jää siitä historiaan. Se ei jää historiaan mistään takakontti-gateista tai muista vähän erikoisemmista kuvioista. Se on varma asia.

Pääkaupunkiseudun ainoan toimivan pienlentokentän nitistämisen muutaman grynderin ehdoilla on minusta typeryydessään sellainen teko, että sille pitäisi oikeasti pystyttää jonkunlainen muistomerkki, ja minä toivon, että jos tämä muistomerkki tulee aiheelliseksi, niin siinä on kaikkien nimet, jotka ovat olleet tuhoamassa sitä kenttää, koska sinne on hyvä mennä sitten katsomaan, että katsokaa, mitä isi teki tai äiti teki, että hieno juttu.

EU on ottanut kantaa kaupunki- ja yleisilmailukenttien säilyttämisen puolesta Euroopan parlamentin päätöslauselmassa. Sieltä joskus tulee jopa järkeviä päätöslauselmia. 3. helmikuuta 2009 todettiin, että yleisilmailu- ja liikelentotoiminta ovat nopeimmin kasvavia siviili-ilmailun aloja Euroopassa ja ne täydentävät kaupallisten lentoyhtiöiden harjoittamaa säännöllistä lentoliikennettä ja tarjoavat siten erityisiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia etuja, esimerkiksi lisäämällä kansalaisten liikkuvuutta, liiketoiminnan tuottavuutta ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Eli lentokenttäkapasiteetin riittävyys on EU:n strateginen huolenaihe. 150 kilometrin säteellä Helsingistä ei ole muuta vapaalla aikataululla palvelevaa kevyen lentoliikenteen kansainvälistä kenttää kuin Helsinki-Malmi. Sieltä on vuosikymmeniä lennetty liike- ja tilauslentoja, kansainvälisiä lentoja. Viime vuosina kasvuluvut ovat olleet 9—14 prosenttia vuosittain. Eli ei aivan turha paikka.

Ilmailun merkitys kansantaloudelle on huomattava: se työllistää tällä hetkellä välillisesti tai suoraan yli 100 000 ihmistä, ilmailualan maksamat suorat verot valtiolle 2,5 miljardia, lentoliikenteen osuus Suomen bkt:stä noin 3,2 prosenttia. Malmilla on ollut tärkeä osa lentokoulutuksessa, huoltotoiminnassa, kaikenlaisissa ilmailuharrastuksissa, ja niin tulisi olla jatkossakin.

Euroopan lennonvarmistuksen suunnittelu- ja kehittämisorganisaatio Eurocontrol on laatinut kaupallisen lentoliikenteen kasvuennusteen, ja sen mukaan Suomen ja lähialueiden liikennemäärät kasvavat 30—70 prosenttia vuodesta 2012 vuoteen 2035, Euroopan alueella jopa 2—3-kertaiseksi vuoteen 2050 mennessä, eli kentille ehkä on pikkasen tarvetta. Ja liikelentojen määrän kasvuvauhti on viime vuosina ollut noin 3 prosenttia vuosittain Euroopassa, ennen lamaa jopa 7 prosenttia. Nämä ovat pari vuotta vanhoja lukuja, niin että tällä hetkellä varmaan huidellaan taas aika korkeissa lukemissa. Vuonna 2015 Lontoon citylentokentän matkustajamäärät kasvoivat 18 prosenttia, kenttää ollaan laajentamassa. Tukholmassa parlamentti päätti joulukuussa lakkauttaa selvityksen Bromman vanhan citykentän ottamisesta asutokäyttöön, ja sen liikelentopalveluihin on meneillään kymmenien miljoonien eurojen investoinnit. Samaan aikaan täällä ollaan tuhoamassa Malmiä kenttää — ei mitään järkeä.

Joustava saavutettavuus on kilpailutekijä niin liike-elämässä kuin muissakin yritysten toimintaympäristöissä. Liikelentojen volyymin pitkäaikainen kasvutrendi tuo paitsi silkkaa liikennettä myös avaa mahdollisuuksia uudenlaisille ilmaliikennepalvelukonsepteille, eli työpaikkoja tulee. Liikelentojen kansainvälinen kasvutrendi lisää liikelentämiseen käytettävän rahan määrää. Tämä tulee avaamaan lisää kiinnostavuutta ja toimintamahdollisuuksia uusille liikelentotoimijoille ja palveluille — parhaassa tapauksessa siten, että toimeen ryhtyy suomalainen toimija kotimaiselta liikelentoihin soveltuvalta kentältä, kuten esimerkiksi Malmilta.

Huoltovarmuuden säilyminen uusissa olosuhteissa olisi selkeästi uhattuna. Helsinki-Malmin lentopaikan pysyminen ilmailukäytössä parantaa Helsingin seudun huoltovarmuutta, sehän on itsestäänselvää. Lentopaikka voi toimia varakenttänä osalle Helsinki-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Vantaalla operoivasta kalustosta. Esimerkiksi vuonna 1986, kun oli virkamiesten lakko, sieltä hoidettiin kotimaan reittiliikenne varsin pitkälle. Kentän pitäminen ilmailukäytössä tukee valmiuslain 12 §:ää eli varautumisvelvollisuutta.

Sitten tullaan tähän kulttuurihistorialliseen asiaan. Malmin kenttä on kansallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde, ja 30-luvulla rakennettu Malmin lentoasema on lisätty myös Euroopan tasolla seitsemän uhanalaisimman kulttuuriperintökohteen joukkoon. On kummallista, miten täällä suojellaan jotain ovennuppeja ja ties mitä jalkalistoja, mutta kun on tällainen kokonaisuus, niin sen annetaan sitten mennä sen takia, että saadaan muutama kerrostalo jollekin mahdolliselle porukalle, joka sinne muuttaa — joka voisi muuttaa ihan minne vain muuallekin. Eli Malmi on edelleen yksi maailman parhaiten säilyneistä edelleen toimivista kansainvälisistä lentoasemista siltä ikäkaudelta ja kaupallisen ilmailun toiminnassa oleva kulttuuriperintökohde. Syyskuussa 2017 Museovirasto puolsi lausunnossaan tiukasti Malmin lentoaseman suojelua rakennusperintölailla. Se on myös esittänyt Malmin lentoasemaa toimitettavaksi Unescon maailmanperintöohjelmaan osana arvostettua funktionalistista arkkitehtuurikonaisuutta. Jokainen, joka siellä on käynyt, ymmärtää, että se on jotain täysin ainutlaatuista.

Tulee historiallinen pointti: Lentoaseman merkitys meidän historialle on aika merkittävä, jos ajatellaan vuonna 40 olympialaisiin valmistautumista, sotavuosien ilmapuolustusta, Helsingin olympialaisia 52 ja koko yleisilmailun kehitystä. Malmin kenttä jatkoi yleisilmailukenttänä ja on ollut sen ehdoton keskus koko maassa tähän hetkeen asti ja on edelleen. Se on valittu World Monuments Fund -listoille, tällaiseen, missä on tällaisia arkkitehtonisia merkkiteoksia. Europa Nostra on vuonna 2016 todennut lentoaseman yhdeksi Euroopan seitsemästä uhanalaisimmasta kulttuuriperintökohteesta ja niin poispäin. Ja kuten täällä jo mainittiinkin, niin kentällä on myös huomattavia luontoarvoja ja paikalliset käyttävät sitä todella paljon ulkoiluun. Se on semmoinen kiva oleskelualue — tiedän sen hel sinkiläisenä, asun muutaman kilometrin päässä kentästä.

Vahva kansalaismielipide puoltaa aloitteessa esitetyn lain säätämistä. Helsingin ja ympäristökuntien asukkailta on jo toistakymmentä vuotta kysytty eri mielipidekyselyin, mitä mieltä he ovat tästä asiasta, ja lähes kaikkien tehtyjen mielipidemittausten tulokset ovat samat: lentokentän säilyttämisen kannatus on lähes poikkeuksetta ollut yli kaksinkertainen verrattuna kentän asuntorakentamisen kannatukseen. Helsinki-Malmin lentopaikan säilyttäminen ilmailukäytössä on selkeästi ja yli puoluerajojen ilmaistu kansalaisten tahto. Me olemme eduskunnassa, ja ehkä näitä kansalaisten tahtoja olisi joskus hyvä noudattaa eikä vain jotain muita juttuja.

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan kansalaisaloitteen mukainen lakiehdotus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Näyttää siltä, että halutaan debattia. Otetaan tähän lyhyt debattikierrros.

16.17 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kääntäisin nyt kyllä sellaisen kulman tähän keskusteluun, että muistan hyvin, kun asiasta keskusteltiin ennen viime kunnallisvaaleja. Silloin esimerkiksi päähallituspuolue keskusta lupasi, että tämä Malmin kenttä säilytetään. Pääministeri otti vahvasti sen puolesta kantaa. Silloin vähän epäilimme, ovatko nämä nyt kunnallisvaalien aluspuheita vai onko tässä tosiasiaa perää.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Niinpä minä haluaisin nyt vielä painottaa ja sanoa, että tässä asiassahan nimenomaan on nyt hallituksen kannasta kysymys. Meidän pitää tietää, onko täällä tyhjää puhetta tämän kentän puolesta vai kertooko hallitus selkeästi sen, onko valtiolla tarpeita tälle kentälle, aikooko hallitus tehdä päätöksen siitä, että Malmin lentokenttää tarvitaan valtakunnan toiminnoissa, ja ollaanko valmiit sijoittamaan sinne toimintoja. Tästä, puhemies, on tosiasiasa kysymys, kun puhumme tämän kentän kohtalosta.

Muistan myös erään ristiriitaisen viestin, josta silloin kysyimme muutaman kerran tässä salissa. Eli samaan aikaan, kun lupauksia tuli pääministeritasolta asti kentän puolesta, esimerkiksi ministeri Mykkänen otti taas täysin päinvastaisia kantoja kentän säilyttämistä vastaan ja sanoi, [Puhemies: Aika!] että valtio ei voi sopimuskumppanina toimia näin.

16.19 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen kysyi hallituksen kantaa. Se on vähän niin kuin itseltään kysyisi, koska viime kaudella on tehty päätös. [Pia Viitasen välihuuto] Viime kaudella nimenomaan te olitte ministerinä ja olette ollut osana tätä päätöstä.

Kuitenkin totean tähän varsinaiseen esitykseen, mikä tuolta pöntöstä nyt tuli: Tämä on kansalaisaloite, ja tällä ei siis nyt ole hallituksen esityksen kanssa mitään tekemistä. Nämä päätökset ovat 20 vuoden sisällä tehtyjä, muun muassa viime kaudella. Mutta vaikka me olemme täällä mitä mieltä tahansa siitä, mikä on järkevää ja mikä ei, niin myös kansanedustajan pitää toimia lakien mukaan, ja perustuslakivaliokunnan lausunto on, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä [Puhemies: Aika!] vain, jos valiokunnan esittämät valtiosääntöoikeudelliset huomiot otetaan asianmukaisesti huomioon... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

16.20 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ollut Malmin lentokentän ystävä, ja siksi harmittaa tämä kohtalo. Bromma esimerkiksi on erittäin tärkeä Tukholman alueelle, ja liikelennot lisääntyvät.

Mutta tosiaankin tämä kansalaisaloite on käsitelty asiallisesti. Me nojasimme liikennevaliokunnassa perustuslakivaliokunnan lausuntoon, joka totesi, että on vaikea lähteä eduskunnan taholta tekemään diktaatteja Helsingin kaupungin omistamaan Malmin kenttään. Jouduimme nostamaan tässä kädet pystyyn tämän kansalaisaloitteen osalta.

Helsingillä on nyt pallo Malmin asiassa, ja tämä oli se, mitä me pystyimme tekemään liikennevaliokunnassa. Siellä on nyt meidän ponsi, jossa puhutaan korvaavista lentokenttätoiminnoista ja niiden turvaamisesta. Se ei ole kovin vahvasti sanottua, mutta joka tapauksessa näin tehtiin.

Mikään ei ole pyhää, kun on gryndereiden eduista kysymys. Kaupunkirakenteen tiivistämisen mantralla haluaa vihervasemmisto tuhota kulttuurisesti tärkeitä alueita, niin kuin meillä esimerkiksi Eteläpuistoa haluttaisiin tuhota. Tämä on erittäin suuri vahinko. Näin jouduimme tässä nyt toimimaan, ja todellakin harmittaa.

16.21 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Malmin lentokentän kohtaloa ja tietoista alasajoa ja erityisesti oman kotikaupunkini Helsingin roolia tässä asiassa on ollut erittäin surullista seurata.

Kuten on jo kuultu, vahva kansalaismielipide puoltaa Malmin lentokentän säilyttämistä ilmailukäytössä, ja on erittäin valitettavaa, ettei tätä kansalaismielipidettä ole kuultu tai ainakaan otettu vakavasti. Se on myös käynyt useissa puheenvuoroissa ilmi ja selville, että il-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

mailun merkitys ei tulevaisuudessa suinkaan ole vähenemässä vaan päinvastoin. On silkkaa hulluutta tuhota toimiva ja arvokas kenttä, josta voitaisiin tulevaisuudessa kehittää vaikka mitä. Kerran tuhottua ei enää valitettavasti takaisin saa.

En tiedä, voiko tällaisessa debattipuheenvuorossa kannattaa, mutta kannattaisin edustaja Raatikaisen tekemää esitystä.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Varsinaisessa puheenvuorossa täytyy kannatuspuheenvuorot tehdä.

16.22 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos vain suinkin voisin, niin minäkin tässä debattipuheenvuorossani kannattaisin edustaja Raatikaisen tekemää esitystä. Vaikka kyseessä onkin siis pelkästään Helsingin kaupungin oma päätös, pitää muistaa näin, että tämä on kuitenkin kansallisesti erittäin merkittävä. Tämä on koko maan kannalta erittäin merkittävä päätös, mitä nyt ollaan tekemässä, että muutamalle kerrostalolle uhrataan kokonainen lentokenttä.

Kun katsotaan, kuinka paljon lentotoiminta on Euroopan laajuisesti kasvanut, Suomessa myös, niin se kaikki puoltaa tämän kentän säilyttämistä, sitä myötä verotulot, työpaikat, kaikki tämä ja juuri tämä moneen kertaan mainittu Bromman kenttä Tukholmassa, joka toimisi erittäin hyvänä esimerkkinä meille, miksi ei pitäisi tätä Malmin lentokenttätoimintaa lopettaa. Jos se nyt kuitenkin jostain syystä hölmönä päätöksenä päätetään lopettaa, niin aivan varma on, että jos se on meillä vaikka Kymenlaakson puolella, niin ei siitä Malmin kohdalta mene kuin 45 minuuttia, niin ollaan [Puhemies koputtaa] meidän puolella. Siellä on lentokenttäsuunnitelmat jo pitkällä.

16.23 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Väheksymättä yhtään sitä muutaman kerrostalon vertausta, mutta jos 25 000 ihmistä on ajateltu asuttaa sille alueelle, ei ehkä kannata käyttää muutamaa kerrostaloa vertauskuvana. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Valitettavaa on todeta näin satakuntalaisena, että elinkeinoelämä keskittyy ja sijoittuu aina entistä enemmän tänne pääkaupunkiseudulle. Me mielellämme ottaisimme ne, kuten tässä edustaja Raatikainen sanoi, että voisihan ne laittaa asumaan mihinkä hyvänsä. Minä uskon, että jos me sen ”muutaman”, 25 000 asukkaan, asuttamistarpeen ratkaisisimme Satakunnassa, ne torpat jäisivät tyhjiksi. Kyllä pitää sillä lailla nähdä myös nämä realiteetit, mitkä ovat, että ihmiset hakeutuvat pääkaupunkiseudulle, täällä on vireä elinkeinoelämä. Helsinki on tämän asian ratkaissut näin ja sopinut asiasta valtion kanssa, niin että tässä kohtaa se lausuma, mikä on meillä, on hyvä ja tarpeellinen.

16.24 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä Malmin kenttä -asia puhuttaa ja puhutti valiokunnassakin, ja itse myös harmittelen Helsingin kaupungin päätöstä siitä, miten pitää jyrkästi kiinni tällaisesta hyvästä pienkentästä.

Kentille on tarvetta. Itse tulen Kouvolasta, ja meillä on siellä viisi eritasoista lentokenttää, ja tunnetuin niistä on tietysti Utin sotilaskenttä. Mutta niin kuin tuossa edustaja Eerola sanoi, lähin kymenlaaksolainen kenttä on Pyhtäällä, jonne Malmilta on noin kolmen vartin ajomatka. Kyllä näitä lähikenttiä on, mutta niin kuin tässä ensimmäisessä puheenvuorossa tuli selville, tällä hetkellä toimivia tällaisia jatkuvan lennon kenttiä, Malmin korvaavia kenttiä, ei ole 150 kilometrin säteellä, ja siksi valiokunnan mietinnön lauseessa on hyvä

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

huomio, että tulee järjestää tilanne niin, että korvaava mahdollisuus löytyy. Kymenlaak-sosta on sellainen kyllä tarjolla.

16.26 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämmöiselle entiselle, tai oikeastaan nykyisellekin, ilmailun harrastajalle ja entiselle lentäjälle on tietenkin iso harmi nähdä lentokenttää lopetettavan. Malmin lentokenttään liittyy monia asioita, joita tässä aikaisemmissakin puheenvuoroissa, jopa ihan tunteisiin vetoavastikin, tuotiin esille. Ei siinä mitään, mutta siinä on jotain, että hallituspuolueiden kansanedustajat huljuttelevat näppejään nyt semmoisessa pesuvedessä, että ei ole vähään aikaan taas nähty.

Meille on tänne jaettu valiokunnan mietintö, yksimielinen mietintö, myös opposition puolelta näyttää olevan yksimielinen mietintö, perussuomalaisen edustaja Ronkainen on ainakin ollut asiaa käsittelemässä. Edustaja Ronkaiselle käy, mutta samasta ryhmästä edustaja Raatikaiselle ei, ja onko tässä monta vuorokautta aikaa, en tiedä, kuinka paljon. Olisin toivonut kuitenkin, että ne puolueet, jotka vuoden 2015 jälkeen ovat olleet hallituksessa tai ovat siellä edelleen, olisivat tehneet toimenpiteitä Malmin lentokentän säilyttämiseksi. Muun muassa Rajavartiolaitoksen toimipiste on siirretty Helsinki-Vantaalle, sinne on tehty miljoonien investoinnit. Tällä lailla, kun investoinnit valuvat Malmilta pois, kenttä [Puhemies koputtaa] myös jää rakentamiselle.

16.27 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraateilla ei ole edustajaa liikenne- ja viestintävaliokunnassa. Siinä mielessä emme ole pystyneet vaikuttamaan valiokunnassa tämän valiokunnan kantaan emmekä myöskään lausumaan. Mutta kristillisdemokraatit ovat puolustaneet Malmin lentokentän säilyttämistä ilmailukäytössä. Se on ollut meidän kantamme niin Helsingin valtuustossa kuin ylipäättänsäkin Uudellamaalla. Tässä ei ole jakolinjoja puolueen sisällä, vaan todellakin yksimielisesti näemme tämän kentän tarpeellisuuden.

Olisi tärkeää myöskin ymmärtää se, että mikäli päätös tämän kentän käyttämisestä lentokäytössä edelleenkin pitäisi, niin se ei suinkaan tarkoittaisi sitä, etteikö alueelle voitaisi rakentaa jonkun verran asuntoja — tähän on tullut esille näissä selvityksissä, joita on tehty — mutta ei todellakaan sellaisia määriä, massiivisia määriä, mitä nyt sitten grynderit ovat ajamassa sillä, että ovat ajamassa koko tätä Malmin lentokenttää alas.

Kristillisdemokraateille on tärkeää myöskin se, että Malmin lentokentällä koulutetaan lähetyslentäjiä, joten tämä apu, mitä voidaan antaa ympäri maailmaa, ei ole [Puhemies koputtaa] pelkästään hupikäyttöä vaan todella [Puhemies: Aika!] tarpeeseen tulevaa työtä.

16.28 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen itse saanut lentää Lappeenrannan lentokentältä Malmin lentokentälle. Kyllä tosiasia on, että Malmin lentokenttä on merkittävä yleisilmailun ja yksityisen ilmailun koulutuksen keskus. Sillä on myöskin kansallista lentoturvallisuutta tukevia toimia.

Käytännössä tosiasia on kuitenkin se, että jo ennen nykyistä hallitusta Malmista on tehty päätökset. Se on käytännössä se tosiasia. Omasta mielestäni tämä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö on hyvä pohja. Etenkin tämä lausuma, että ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä”, on tärkeä.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Mutta ennen kaikkea edustaja Raatikaisen puheenvuoroon haluan painottaa, että itse toivon, että nyt myöskin helsinkiläiset päättäjät voivat lähteä turvaamaan Malmin lentokentän toimintaa, jos sitä täällä Helsingissä halutaan. [Puhemies koputtaa] Itse toivon, että täällä halutaan säilyttää [Puhemies: Aika!] Malmin lentoliikenne toiminnassa.

16.29 Mika Raatikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan näin edustaja Myllykalliolle: Saattoi olla, että mainitsin muutaman kerrostalon, mutta tilannehan on se, että jos ajatellaan sitä aluetta, minkä Helsinki tavallaan kaappasi tuossa jokunen vuosi sitten Sipoolta, niin sinne mahtuisi pikkasen enemmän niitä kerrostaloja. Siellä ei ole tehty yhtään mitään. Nyt kuitenkin yhtäkkiä tarvitaan tämä Malmin alue näille taloille. En mene sen enempää Helsingin kaavoitus- tai kunnallisspolitiikkaan, mutta tämä on tämä juttu. Eli tehdään jotain, että keksitään jotain muuta, saadaan joku veruke, ja lähdetään tälle tielle. — Kiitos.

16.30 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan muistuttaa, että tämä kansalaisaloite oli meillä liikenne- ja viestintävaliokunnassa käsittelyssä. Mietintövaliokunnassa otimme päätösehdotuksessamme yksimielisesti kannan kansalaisaloitteen hylkäämisestä, mutta yhtä vahvasti edellytimme, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä — tämä kaikki muun muassa sen takia, että harrasteilmailun ja liikelentotoiminnan mahdollistaminen on jatkossakin tärkeää, ja mikä tärkeää, myös huoltovarmuuden huomioon ottaminen. Se kaikki on tässä todella relevanttia.

Sitten, jos mietitään tämän kansalaisaloitteen käsittelyä meillä valiokunnassa, me olemme myös valiokuntakäsittelyn aikana saaneet sellaista tietoa ministeriöstä, että näitä vaihtoehtokenttiä [Puhemies: Aika!] valmistellaan. Sen eteen on tehty jo työtä, että tästä päästään eteenpäin. Ja pakko tässä asiassa on luottaa myös liikenne- ja viestintäministeriön valmisteluun.

16.31 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykallio on -koski, mutta se nyt ei tahtia haittaa. Kuulostaa nimittäin aika kovalle nimelle, kun vesi on kuitenkin pehmeämpää kuin tuo kallio. Riippuu pudotuskorkeudesta. Jos pudotetaan lentokoneesta, niin sillä ei ole mitään merkitystä.

Mutta kyllä minun on pakko todeta siihen, että en halua sekaantua todellakaan kaupungin omaan päätöksentekoon, mutta minä näkisin, että sieltä niitä toimia on jo siirretty Helsinki-Vantaalle, niin kuin edustaja Kari totesi, mutta sitten myös Santahaminaan tiettyjä toimintoja.

Se kysymys pitää tietysti tehdä selväksi, että näitten maakuntakenttien lennonjohtamisjärjestelmät tulee turvata niin, että ne saumattomasti ja katkeamattomasti hoidetaan jatkossa edelleen. Siinä mielessä se, montako taloa tai rivitaloa tai kerrostaloa — minä uskon kyllä siihen, että Helsingin kaupunki ei ole tätä nyt yhtäkkiä keksinyt, se valtuusto on ilmeisesti äänestänyt tästä jo muutamiaakin kertoja vuosien varrella.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt mennään puhujalistaan.

16.33 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikallaolijat! Viime aikoina on käyty paljon keskustelua siitä, kenen asiaa kansanedustajien pitää eduskunnassa ajaa. Minun mielestäni kansanedustajan tehtävä on ajaa kaikissa tilanteissa koko Suomen etua, ja siitä on kyllä kyse minun mielestäni Malmin lentokentänkin kohdalla. Itse hieman hämmästelen sellaista keskustelua, jossa annetaan ymmärtää, että tämä olisi vain Helsingin kaupungin asia. Minun mielestäni tämä on paljon isompi asia kuin vain Helsingin kaupungin asia. Jotain tämän kansalaisaloitteen merkityksestä ja tärkeydestä kertoo se, että tietääkseni tämä on ainoa kansalaisaloite — no, ehkä oli yksi aiemmin — jonka keskusteluun on osallistunut itse pääministeri. Pääministeri Juha Sipilä osallistui tämän kansalaisaloitteen lähetekeskusteluun, ja keskusta kertoi, että heillä on jopa ryhmäpäätös tukea Malmin jatkoa.

Muistan vielä, kun käytiin tätä keskustelua, ja tiedän sen, että tässä kysymyksessä ratkaisevassa roolissa on Helsingin kaupunki ja kaupungin tekemät ratkaisut, mutta siinä, että tähän löydetään oikea ratkaisu, miten Malmi voi jatkaa, on tärkeässä roolissa myös Suomen valtio ja maamme hallitus. [Eduskunnasta: Miksi lausuma?] Ja muistan, miten nykyinen pormestari Vapaavuori, kun häneltä tätä kysyttiin, totesi, että jos siltä tasolta eli maan pääministeriltä tulee kutsu tällaiseen neuvotteluun, niin totta kai sellaiseen neuvotteluun ryhdytään. Olisi nyt mielenkiintoista kuulla, selvisikö — olen itse yrittänyt selvittää — onko tällainen kutsu käynyt, onko tällainen keskustelu käyty maan pääministerin ja pääkaupungin pormestarin välillä niistä ratkaisuista, että Malmi voisi jatkaa, tuliko tämä esille valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tai keskustelussa tai jossain muualla.

Hivenen itse hämmästelen sitä, että tässä keskustelussa edelleen vahvasti tuodaan esille sitä, että voisi löytyä jokin korvaava kenttä. Ei Malmin lentokenttää voida Suomessa korvata kuin ehkä Viikin alueelle. Ei korvaavaa lentokenttää löydy 80 kilometrin päästä. Omassa kotikunnassani Lopella on Räyskälän lentokenttä. Joku on sanonut, että miksi puolustat Malmin kenttää, tähän saatte Räyskälään niitä toimintoja. No, emme saa. Ei näitä toimintoja saada kuin jokin ripaus johonkin. Mutta valtaosa näistä toiminnoista on juuri sellaisia kuin edustaja Puska omassa hyvässä, punnitussa, pitkän elämäkokemuksensa omaavassa puheenvuorossaan esille toi, eli sellaisia toimintoja, joiden pitää olla kaupungin keskellä, mahdollisimman lähellä.

Itse kävin kaksi viikkoa sitten juuri yhden Malmin aktiivisen lentäjän kanssa keskustelun, ja hän sanoi, että hyvin tyypillinen käyttäjä on sentyyppinen, joka tulee Helsinki-Vantaan tai Helsingin lentokentälle, siirtyy sieltä Malmin lentokentälle, sieltä pienemmällä koneella käy Lappeenrannassa, Vaasassa, tulee takaisin, siirtyy saman tien kotimaahansa. Nämä ovat aika usein sellaisia henkilöitä, että heidän rahapussejaan tai luottokortin nollamäärää kannattaisi kaikkien suomalaisten seurata. Niillä tehdään isoa kauppaa, isoa bisnestä, josta hyötyisi koko suomalainen yhteiskunta.

Arvoisa puhemies! Suomessa ollaan tekemässä peruttamaton virhe. Uusi ilmailuteknologia on itse asiassa maailmalla palauttamassa aktiiviseen käyttöön juuri tällaisia Malmin tyyppisiä lentokenttiä, jotka ovat kaupunkirakenteen ympäröimiä, ja myös jo lakkautustuomion saaneita niin sanottuja citykenttiä on otettu uudelleen lentoliikenteen käyttöön kaikkialla maailmassa. Tukholma on ollut tässä esillä. Keskellä sijaitsevan, itse asiassa jo aiemmin lakkautustuomion saaneen Bromman kentän avaamisesta uudelleen on tehty ratkaisu, ja nopea suotuista kehitys siellä on erinomainen esimerkki siitä, mikä on se kehitys, mihin maailma on tällä hetkellä menossa. Sen takia olen huolissani siitä, mitä nyt Helsingissä ja

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Suomessa ollaan Malmin osalta tekemässä. En näe itse asiassa yhtään järkevää syytä, miksi itse asiassa ainoa tällainen Helsingin kaupungin lentokenttä halutaan lopettaa.

Helsinki-Vantaan kansainvälinen reittiliikennelentokenttä toki toimisi jatkossakin, mutta Malmin lopettamisen jälkeen kaupunki olisi kokoluokkansa ainoa ilman Malmin kaltaista citykenttää. Malmin lentokenttä on tarjonnut yli miljoonan asukkaan Suur-Helsingille kevyen liikenteen kansainvälisen lentokentän, aktiivisen virkistys- ja harrastekeitaan, paikan ilmailutapahtumille sekä mahdollisuuden kouluttautua ilmailun ammatteihin. 10 kilometrin päässä kaupungin keskustasta sijaitseva Malmin lentokenttä on palvellut myös Rajavartiolaitosta, pelastuslaitosta, Ilmavoimia ja poliisia — ja näin palvelisi jatkossakin, jos Suomessa se ymmärrettäisiin.

Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteella säädettävän lain myötä Helsinki-Malmin lentoaika siis säilytettäisiin kokonaisuutena, joka mahdollistaisi kaupallisen ja ei-kaupallisen siviili-ilmailun, ja sitä kehitettäisiin lentopaikan oheistoimintojen osalta ja säilytettäisiin lentopaikan kulttuuriympäristön arvot. Aluetta olisi myös mahdollista käyttää valtion ilmailuun sekä sotilasilmailuun. Lailla siis tässä säädettäisiin myös kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien omistussuhteista sikäli kun niillä on yhteys Helsinki-Malmin lentoaikaan.

Eli mielestäni lopettamiselle ei ole olemassa mitään järkevää perustetta. Lopettamista on perusteltu, kun kuuntelin Helsingin valtuuston keskustelun, sillä, että Helsingissä on pulaa rakennusmaasta. Se on varmasti osittain totta, mutta olen itse käynyt Helsinki-Malmin lentokentältä katsomassa ylhäältä, ja sen näkee myös Helsinki-Vantaan lentokentältä koneella nousten, että kyllä sitä rakennusmaata löytyy. Itse asiassa tämä Malmille suunniteltu asuntotuotanto on hyvin helppo ratkaista, ja siinä itse asiassa tämä keskustelu, mitä pääministeri lupasi käydä pormestari Vapaavuoren kanssa, olisi oleellisen tärkeää. Tämä malli olisi ollut se, missä noin puolet siitä 25 000 ihmisen asuntotuotannosta olisi toteutettu Malmin lentokentän reuna-alueille. Kenttä säilyisi tässä mallissa, ja silloin tullaan siihen, mihin tarvitaan maamme hallitusta ja eduskuntaa. Se jäljelle jäävä kenttäosa lunastettaisiin valtion maaomistusta vaihtamalla valtion omistukseen. Eli Helsingin kaupunki saisi tismalleen haluamansa 25 000 ihmisen asuntotuotantarpeen Helsingin sisältä tällä tavalla. Eli maanvaihto olisi se toimiva ratkaisu. Näin siis Malmin lentokentän alueelle suunnitellusta asuntotuotannosta puolet toteutettaisiin itse sillä alueella ja kenttä jäisi paikalleen, ja kentän osuuden valtio siis hankkisi itselleen omistukseen maanvaihdolla.

Myös Finavia on nostanut esille asioita, jotka puoltavat vahvasti Malmin kentän säilymistä. Heidän lausunnoissaan on tuotu esille vahvoja puolia kentän puolesta. Myös Rajavartiolaitos, pelastuslaitos, Medi-Heli, poliisi, Finavia ja niin poispäin ovat olleet tärkeitä toimijoita Malmin kentällä, ja heidän kaikkien lausunnot ovat olleet toiminnan jatkon kannalla. Malmin lentoasema on ollut esimerkiksi Helsingin pelastuslaitoksen lentotoiminnan päätukikohta, ja se on palvellut erinomaisesti myös lääkärikooperi Medi-Heliä. Malmi on ollut tukikohta myös poliisikoptereille ja niin poispäin. On ollut — kyllä, tämä epävarma tilanne on ollut niin pitkään, että niitä toimintoja on väistämättä jouduttu siirtämään muualle ja hakemaan muunlaisia ratkaisuja. Mutta jos nyt tehtäisiin oikea ratkaisu ja Malmi jatkaisi, niin olen varma, että sinne näitä toimintoja hyvin paljon palaisi ja itse asiassa tulisi paljon uuttakin. Meillä on jo nyt julkisuudessa ollut sellaista ilmailukoulutusta, jota tulevaisuudessa pitäisi antaa.

Arvoisa puhemies! 10 minuutin kello tikittää kovaa vauhtia. Viimeksi puhuin lähetekeskustelussa myös siitä, miten arvokas luontokeidas Malmi on. Esimerkiksi EU:n lintudirek-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tiivissä mainittuja lajeja siellä pesii lukuisa määrä, ja siksi hämmästelen, että vihreät ovat tämänkin keitaan ja ympäristön arvokkaan kokonaisuuden valmiita tuhoamaan. Ei heitä toki täällä salissa tällä hetkellä yhtään näy.

Arvoisa puhemies! En tiedä, annetaanko tätä tekoa koskaan anteeksi, sillä Helsingin päättäjät tietävät ja myös täällä eduskunnassa tiedetään, mitä ollaan tekemässä.

16.43 Katja Taimela sd: Aivan aluksi haluan vielä tässä vaiheessa kiittää kaikkia heitä, jotka ovat tämän kansalaisaloitteen takana, isosta työstä ja asian julkisuuteen nostosta.

Niin kuin itse debattipuheenvuorossa totesin, tämä kansalaisaloite oli meillä liikenne- ja viestintävaliokunnassa käsittelyssä. Mietintövaliokunnassa otimme päätösehdotuksessamme yksimielisen kannan kansalaisaloitteen hylkäämisestä, mutta yhtä vahvasti edellytimme, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta nämä Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkaa hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.

Miksi näin vahvasti halusimme tahtomme kirjata, liittyä siihen, että Malmin lentokenttä on merkittävä yleisilmailun ja yksityisen ilmailukoulutuksen keskus, jonka toiminnot tukevat myös kansallista lentoturvallisuutta. Lentokenttä on tämän lisäksi merkittävä huoltotoiminnan keskittymä, ja Malmin kentän merkitys liikelennoille, harrasteilmailulle ja huoltovarmuudelle on huomattava.

Kansalaisaloitteen käsittelyn aikana me saimme myös kuulla, että vaihtoehtokenttien löytymiseksi on tehty ja tehdään edelleen töitä. Kestävän ratkaisun on löydettävä jo senkin vuoksi, että harrasteilmailun kasvu on totta ja meidän huoltovarmuutemme vaatii sen.

Edustaja Heinonen oli omassa puheenvuorossaan sitä mieltä, että vaihtoehtokenttää ei löydy. Valiokunnassa me siis yksimielisesti uskalsimme ajatella tämän asian positiivisemmin.

Mitä tulee yleisesti näitten kansalaisaloitteiden jatkoon, minä koen ongelmalliseksi, jos jatkossakin tässä talossa lainsäätäjät puuttuvat ja ottavat kovasti kantaa kunnallisen itsemääräämisoikeuden piirissä oleviin päätöksiin kansalaisaloiteoikeuden pohjalta.

16.46 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! En tuosta perustuslakivaliokunnan lausunnosta löytänyt sitä, että olisi suoranaista estettä, että eduskunta yksittäistapauksissa ottaisi merkittäviä asioita esille. Jokelan ampumatapaushan oli muun muassa yksi, mikä johti sitten lainsäädäntöön.

Mutta tuosta erilaisesta keskustelusta: Puhuttiin siitä, että vaihtoehtoja voi olla ja vaihtoehtoja voi tulla. Mutta täytyy muistaa, että eiväthän koko rakennus ja alue voi siirtyä historiallisesti. Vai onko siinä tarkoitus, että siirretään monta kilometriä jollakin katerpillarilla? Eihän se tietenkään ole sama. Se on silloin korvaava toiminto uusine rakenteineen uudessa paikassa.

Itse asun Hyvinkäällä ja tiedän, että on selvitetty Hyvinkäätä ja Lohjaa aikanaan. Ne eivät ole olleet sopivia paikkoja. Siellä vaaditaan monenmoista toimenpidettä. Ihan mielellään ottaisin Hyvinkäälle, jos saisin hyvinkääläisenä kunnallispoliittikkona näin valita, mutta kun se ei ole sama asia saavutettavuudeltaan ja historialtaan kuin tuo Malmin lentokenttä.

Edustaja Raatikainen otti hyvin esille tuon Helsingin perussuomalaisten kannan asiassa eliikkä kävi läpi näitä monenmoisia seikkoja ja erityisesti kansalaisten mielipidettä, joka on ollut monissa kyselyissä sama: se, miksi ei kuulla sitä, mitä kansalaiset haluavat kunnassa

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tehdä. Todella itsekkin mietin, että ei vihreiden edustajia täällä näy, eikä ole vissiin tulossa-kaan.

Kannatan lämpimästi perussuomalaisten edustaja Raatikaisen ehdotusta tässä asiassa.

16.48 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Todettakoon nyt vielä se, että pidän vähän vastenmielisenä sitä, että keskustapuolueen kansanedustajat täällä koettavat pestä nyt pyykin puhtaaksi. Jos teitä vielä ryhmäpäätös on sitonut siinä, että ollaan yksimielisesti Malmin säilyttämisen kannalla, niin kuitenkin valiokunnassa te olette tämän valiokunnan yksimielisen mietinnön takana. [Eduskunnasta: Takinkääntö!] Tekee poliittisesti kipeää se, että täällä sitten, kun lehteriyleisössä on paljon tämän kansalaislakialoitteen kannattajia, koetetaan kääntää selkä kunnallisvaalien jälkeen tälle asialle, otettiin ikään kuin vaaliteemaksi, että nyt ollaan Malmin kannalla, ja sitten kuitenkin petetään vaalien jälkeen, kun äänet on laskettu. Se tuntuu uskomattomalle, että näin menetellään, ja näyttäytyy minun silmissäni äänestäjien hyväksikäyttämiseksi.

Mielestäni tässä aloitteessa on oikein perustellusti tuotu esille Malmin kentän ainutlaatuisuutta, ja sen vuoksi valiokunta on ottanut tämän oman kantansa. Valiokunnassa nähtiin tulevaisuuden ilmailun osalta ja lyhyiden kuljetusten osalta selvästi tulevaisuutena, että tarvitaan pääkaupunkiseudulle lähiliikennekenttää. Minkälaisilla välineillä jatkossa sitten esimerkiksi tavarapalveluita siirretään esimerkiksi Helsinki-Vantaan kentältä kaupunkien keskustoihin, niin se ei välttämättä tarkoita pienkonetoimintaa vaan ehkä vielä pienempien laitteiden kuljetuspalveluita, [Puhemies koputtaa] jotka sitten mahdollistetaan siltä mahdolliselta tulevalta lähikentältä.

16.50 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin sanoin, itse mielelläni näkisin Malmin lentokentän jatkossakin pysyvän harraste- ja ammatti-ilmailun käytössä. Se on entiselle lentäjälle ja ilmailuharrastajalle tietenkin iso ja tärkeä asia ja se on henkilökohtainen asia, mutta päättäjälle se ei olekaan ihan näin helppoa.

Tässä mietinnössään valiokunta aivan oikein tuo esiin kunnallisen itsehallinnon periaatteet, ja minulla poliitikkona kyllä vähän korviin koskee se, että täällä syytetään nytten gryndereitä tästä Helsingin kaupungin eli kaupunkilaisten valitsemien päättäjien tekemästä päätöksestä. Se on vähän sellainen tapa kuin kaataisi itse sitä suolahappoa niskaan, poliitikkojen ja edustuksellisen demokratian päälle. Valtio ja Helsingin kaupunki ovat yhdessä tätä asiaa eteenpäin vieneet, ja itse tässä nyt näytän jäävän vähemmistöön oman kantani osalta, mutta haluan myös kunnioittaa helsinkiläisiä päättäjiä ja toimijoita, jotka ovat omat ratkaisunsa demokraattisessa järjestyksessä tehneet, joten en lähde kaatamaan tätä gryndereiden niskaan. Poliitikot kantavat sen, mikä poliitikoille kuuluu.

Kunnalliselämässä ja kunnallisessa kaavoituksessa on hyvin tuttu ilmaisu, että saako naapurin tontille rakentaa. Se on semmoinen melkein pävitsiksi muodostunut tapa ilmaista tämmöistä kaavoituksen epäjärjestystä. Nyt tähän tulee kumminkin ihan uusi ilmiö, ja se on keskustan ryhmäpäätös: saako naapurikaupungin tontille rakentaa? Jos keskusta eduskuntapuolueena ja eduskuntaryhmänä ottaa kannan toisen kaupungin kaavoitusasioihin ryhmäpäätöksellä, niin jo nyt on aikoihin eletty. Hallituspuolueiden edustajat esittävät ainakin omista kunnissaan hyvin pontevasti sitä, kuinka valta on hallituksella. Miksi, edustaja Torniainen, miksi, edustaja Heinonen, tässä valta ei ollut hallituksella?

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

16.52 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Ehkä on hyvä todella käydä nyt tämän asian tausta läpi: Viimeiset 20 vuotta niin Helsingin kaupunki kuin valtio ovat kehittäneet tätä pääkaupunkiseudun ilmailua siihen suuntaan, että toimintoja keskitetään Helsinki-Vantaalle. Tämä on johtanut siihen, että Malmilta toiminnot ovat vähentyneet ja osin loppuneet. 2015—2018 julkisen talouden suunnitelmassa valtio ja Helsinki sopivat siitä, että kun Helsinki on halunnut tiivistää kaupunkirakennettaan, se kaavoittaa Malmin asutuskäyttöön ja valtio vastaavasti siirtää ne toiminnot, joita valtio on Malmilla pitänyt, Helsinki-Vantaalle tai jonnekin muualle. Tältä pohjalta ollaan menty, ja eri instanssit ovat sitten tehneet ne päätökset, joita tämä asia on vaatinut, niin Helsingin kaupunki omassa kaavoituksessaan kuin sitten valtio omilla ratkaisuillaan — joiden muuttamista nyt ei muuten olla esittämässä.

Nyt kun sitten täällä käsitellään tätä kansalaisaloitetta, joka siis tähtää varmasti ihan perustellusti siihen, että Malmin kentän toiminta säilytetään, niin ei tässä vaiheessa eduskunta voi lähteä poikkeamaan yksittäisen kaupungin kaavapäätöksestä. Perustuslakivaliokuntahan totesi, että se olisi mahdollista mutta ei todellakaan ongelmatonta, että lähtisimme täällä mestaroimaan yksittäisen kaupungin kaavapäätöstä. Minkälaisen pandoran lippaan se sitten avaisi, jos aina, kun jostain kaavapäätöksestä 50 000 ihmistä valittaa kansalaisaloitteen muodossa tänne, täällä eduskunnan isossa salissa lähettäisiin sitä sitten pähkäilemään?

Eli kyllä tässä valta on ollut Helsingin kaupungilla siinä vaiheessa, kun se on kaavoitus päätöksen tehnyt, ja valtiolla siinä vaiheessa, kun valtio on ilmoittanut, että ne omat toiminnot, joita Malmilla on ollut, siirretään muualle. Jos hallituspuolueilla oikeasti olisi tässä nyt halu turvata Malmin kenttä, niin kyllähän hallitus olisi tehnyt sitten sellaisia päätöksiä, joilla näitä toimijoita olisi resursoitu ja heidät [Puhemies: Aika!] oltaisiin pidetty Malmin kentällä.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Edustaja Vehkaperä — poissa, edustaja Viljanen — poissa, edustaja Wallinheimo — poissa, edustaja Mäkelä — poissa, edustaja Viitanen.

16.54 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä puheenvuoro tulikin äkkiä. — Haluan jatkaa nyt vähän sitä, mitä tuossa aloittelin debatin yhteydessä. Ensin tietenkin haluan tässä myös omalta osaltani kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä ja todeta, että kansalaisaloite sinänsä on aina merkittävä ja se ansaitsee asianmukaisen käsittelyn, ja se on minusta tärkeä periaate kaiken kaikkiaan täällä eduskunnassa.

Mutta sitten ihan tähän asiaan: Kyllä minua nyt häiritsee se sama asia, mikä täällä monen muunkin edustajan puheenvuorossa on ollut esillä. Muistan niin elävästi sen tilanteen täällä eduskunnassa ennen viime kunnallisvaaleja, kun tästä Malmista keskusteltiin. Silloin hyvin voimallisesti pääministeriä myöten keskusta sitoutui siihen, että Malmin lento kenttä, sen toiminnot turvataan. Siitä puhuttiin ennen vaaleja, ja muistan sen siksikin, koska jo silloin kysyin, että jos näin on, niin onko hallitus nyt sitten konkreettisesti tekemässä toimia, joilla se ei siirrä lisää toimintojaan pois Malmilta, joilla se tekee päätöksen, että ”selvä, valtakunnan näkökulmasta me tarvitsemme Malmin kenttää edelleen”, ja sitten päättää myös sen, että nämä toiminnot siellä säilytetään, sinne palautetaan — niitä oli silloin jo vähän sieltä vedetty pois. Tätä kysyimme ääneen myös tuossa tilanteessa. No, vastauksia emme saaneet. Nyt käytännössä olemme saaneet sen vastauksen, että ilmeisesti

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

tämä oli tyhjää puhetta silloin vaalien alla, koska edelleenkin ilmeisesti sitä pääministeri Sipilän aloitetta Malmin kentän turvaamiseksi ei ole tullut. Sitä täällä kyseli myös hallituspuolue kokoomus edustaja Heinosen suulla äsken, ja tietenkin jos kuuluisin nyt hallituspuolueisiin, niin olisin erittäin tarkkana siitä, mitä nyt nimenomaan hallituksen piirissä tämän asian johdossa tapahtuu ja tehdään. Ei ole niin, että hallituksella ei ole tästä mitään vastuuta, koska hallitus itse [Puhemies: Aika!] on tehnyt itsensä osapuoleksi silloin, kun tämä aloite tuli.

16.57 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Omasta puolestani haluan lämpimästi kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä, että tämä asia on todellakin tullut nyt eduskuntaan ja on myöskin sitten saanut lähetekeskustelun. Myöskin valiokunnassa on käyty tästä asiantuntijakuuleminen omasta mielestäni erittäin hyvin ja asiallisesti, ja valiokunta on tehnyt mietinnön, joka näyttää olevan yksimielinen.

Oma mielipiteeni on edelleen se, että Malmin lentokenttä, lentopaikka, on erittäin tärkeä sekä yleisilmailun että yksityisen ilmailun koulutuksen ja kaikkien muidenkin toimintojen osalta, ja haluan painottaa sitä, että kyllä jo edellinen hallitus on myöskin linjannut omassa kehysriihessään vuonna 2014, että korvaava lentopaikka, lentokenttä, tulee löytyä näille toimintoille, jotka Malmilta mahdollisesti siirtyvät, jotka nyt näyttävät siirtyvän sieltä. Valiokunnan kuulemisissa on tullut esille, että sieltä on toimintoja siirtynyt jo paljonkin pois, mikä on tietysti valitettavaa.

Itse haluan painottaa sitä, että jos Helsingin kaupungin päättäjät haluavat laajasti, että Malmi säilyy lentoliikennetoiminnassa, niin se on kyllä Helsingin kaupungin päättäjien asia myöskin toimia tässä asiassa. Keskusta on aikanaan tosiaankin linjannut, että me haluaisimme, että Malmin lentoliikennetoiminnot säilyisivät Malmilla, [Pia Viitanen: Mitään muutosta ei ole, Sipilä ei tee mitään muutosta!] mutta sen takia täällä on myöskin keskustan mielestä aivan hyvä lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätointojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.” Ja olen saanut ainakin tietoa, [Puhemies: Aika!] että tätä asiaa selvitetään jo nyt.

16.59 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Helsingin Malmin lentoasemalla on pitkä historia, ja se on yleisilmailun kansainvälinen lentoasema Helsingissä. On surullista seurata vierestä sen kohtaloa, mitä sille ollaan tekemässä ja miten sitä ollaan alas ajamassa.

Nythan käsittelyssä olevan kansalaisaloitteen tavoitteena on ollut laki Malmin lentoaseman säilyttämiseksi ilmailukäytössä. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin arvioinut, että olisi ongelmallista, että sitä sovitettaisiin yhteen kunnallisen itsehallinnon kanssa. Liikenne- ja viestintävaliokunta mietinnössään, mihin tässäkin on viitattu useampaan kertaan, ei halua puuttua yksittäisen kunnan itsemääräämisoikeuteen, mutta samalla täytyy löytyä toimintoille korvaavat tilat muualta.

Malmin lentokenttähän on kuitenkin myös kulttuurihistoriallisen näkökulman kannalta merkittävä kohde. Se ei tietenkään ole sellaisenaan entisellään, vaikka sinne toki se rakennus jää, jos se lentotoiminta sieltä siirretään. Mutta sekin täytyy tietenkin huomioida, että se saa arvoisensa ympäristön, jos lentotoiminta sieltä siirtyy pois.

Kun katsoo länteen, etelään ja Eurooppaa kohden, on yllättävää se, miten vähän ilmailu Suomessa merkitsee tai millainen näkyvyys sillä on meidän yhteiskunnan toiminnoissa ja miten suuri arvostus sille annetaan. Jos ajatellaan Keski-Eurooppaa, niin siellähän ilmailu

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

on ihan toisenlaisessa arvostuksessa kuin täällä meillä. Ilmailuharrastus ja siihen liittyvät oheistoiminnot ovat ihan oleellisesti toisenlaisessa osassa kuin täällä, jossa se nähdään vain ammattimaisena liikenteenä, valitettavasti. Meillä on aivan sellainen erilainen toiminnan kulttuuri.

Malmi on oleellinen osa myös Suomen ilmailuhistoriaa, ja se on osa sitä arkkitehtonista jälkeä. On tärkeää, että me säilytämme siitä jälkipolvillemme myös historiaa.

On tärkeää huomioda, että metropolialueella on varakenttä jatkossa jo ihan yhteiskunnallisen kriisivalmiuden näkökulmasta. Jos ajatellaan pääkaupunkiseutua ja Helsinkiä koko ajan kasvavana kaupunkina ja metropolialueena, niin onhan se kovin erikoista, että täällä ei ole varakenttää.

Jos Helsinki pysyy kuitenkin omassa kannassaan sijoittaa lentokenttäalueelle rakentamista, mitä itse pidän erittäin valitettavana, olisi selvitettävä paikka, jonne Malmin toiminnot sitten voitaisiin siirtää. Tässä yhteydessä on huomioitava niitä yrittäjiä, joita siellä tällä hetkellä toimii, kuten lentokoulut, ettei niitä voida siirtää pitkälle vaan kohtuullisen matkan päähän, eli käytännössä sen pitäisi olla lähellä Uudellamaalla. Pääkaupunkiseudulla, esimerkiksi Nummelassa tai Hyvinkäällä, on lentotoimintaa, ja siellä olevien toimintojen laajentaminen voisi olla yksi mahdollisuus, mutta toki on niitä muitakin. Tähän tarvitaan luonnollisesti lentokenttien sijaintikuntien mukaanotto jatkosuunnitteluun ja mahdollisuutta vastaanottaa nykyinen Malmin tulevaisuus. Itse uskon, että näistä toiminnoista ja ilmailusta tulee olemaan positiivista nostetta sille alueelle, joka nämä toiminnot jatkossa vastaanottaa, mikäli Malmin kentän toiminnot alas ajetaan. Se voi lisätä myöskin sen ympäristön houkuttelevuutta niin harrastusmahdollisuuksien kuin uusien työpaikkojen luomisen muodossa.

Arvoisa puhemies! Malmin lentokenttä on toiminnallisesti tärkeä lentokoulutuksen ja yleisilmailun alue. Metropolialueen huoltovarmuuden ja kriisivalmiuden näkökulmasta sen toimintojen säilyttämiselle on perusteltu tarve. Malmin lentokentän toimintojen jatkuminen on varmistettava keskeytyksettä, ja korvaava paikka on löydettävä mahdollisimman läheltä Uudenmaan alueelta, mikäli lentotoiminta Malmilla loppuu. — Kiitos.

17.04 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite Malmin lentoaseman säilyttämiseksi on mielestäni hyvin mielenkiintoista luettavaa ja hyvin perusteltu asiakirja sinänsä. Pitää muistaa, mikä on tämän Malmin lentoaseman historia: rakennettu vuonna 1936 ja ollut tämän maan päälentoasemana vielä vuoteen 1952 saakka. Eliikkä perusteet sille, että se on arvokas paikka Helsingissä ja Suomessa, ovat varmasti paikkansa pitävät. Edustaja Mia Laiho äsken omassa puheenvuorossaan oivallisesti kuvasi tätä historiaa, miten tärkeä se on tälle maalle ollut ja mitkä perinteet siihen liittyvät.

Tiedän, että suomalaisessa maaseutuympäristössä kulttuuriperintöön vedoten on estetty monta muuta rakentamista ja alueen käyttötarkoituksen muuttamista. Kotikunnastani voisin luetella pitkän listan, kun kulttuuriperinnön takia on estetty. On pitänyt pitäytyä siinä entisessä, ja uutta ei ole saanut rakentaa. Siellä se toimii näinpäin, mutta täällä se ei näköjään toimi. Syytä, miksi asiat ovat näin, pitää kysyä minua viisaammilta.

Kuitenkin perustuslakivaliokunta lausunnossaan totesi aivan oikein, että kuntalain 121 §:hän antaa kunnille ihan itsenäisen päätösvallan omissa asioissaan, ja aivan oikein, perustuslakivaliokunta tässä asiassa oli erittäin oikeassa, ja se on Helsingin kaupungin asia ja sillä sipuli.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Mitä tulee sitten näihin kulttuuriperintöihin, lentotoiminnan perintöihin ynnä muihin, ne pitäisi ottaa huomioon myös Helsingin kaupungin päättäjien, mutta kun kunnioitan tuota kunnallista itsehallintoa enemmän kuin mitään tässä poliittisessa päätöksenteossa, niin pitäydyn vain toteamaan ja toivon, että tässä järki voittaisi ja saataisiin joku sellainen ratkaisu, että todellakin tämä toiminta voisi jatkua siellä. Keskustan eduskuntaryhmähän on tästä kannanoton ottanut, että jos siitä löytyisi sitten sellainen ratkaisu, että Malmin lento-toiminta voisi jatkua. Me emme mene mestaroimaan Helsingin kaupungin päätöksente-koon sisälle. Se on Helsingin kaupungin päättäjien asia.

Olen huomannut viime aikoina, että Helsingin kaupungin pormestari Jan Vapaavuorella on erittäin suurta mielenkiintoa erilaista yhteiskunnallista poliittista päätöksentekoa koh-taan, joka lähinnä viime aikoina on keskittynyt sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan puolelle, mutta toivoisin sen yltävän jonain päivänä myös oman alueen kehittämiseen ja viihtyisyyden lisäämiseen. Ymmärrän toki, että kun yhdyskuntarakennetta tiivistetään, niin asumismukavuus vähenee, ja tässäkin salissa äsken käytettyjen puheenvuorojen pe-rusteella grynderit ovat rikastuneet siitä. Tätähän se juuri on, että kun tiivistetään ja raken-netaan niitä hunajakennoja päällekkäin riittävän paljon ja pannaan niille hirvittävä hinta, niin asukkaat siitä eivät ainakaan hyödy. Kyllä siitä ne suuret rakentajat voiton taskuun ke-räävät. Sitä vartenhan ne asunnonhinnat ovat tässä kaupungissa nousseet aivan mielettö-miin. Tämän takia olisi hyvä muistaa, mitä keskusta tässä on esittänyt, järkevää ratkaisua, ja uskon, että Jan Vapaavuori viisaana pormestarina osaa tämän asian hoitaa. En hänen ky-kyjään pätkääkään epäile. Sitä paitsi, kun tässä on kysymys Helsingin kaupungin omasta asiasta, niin aloitteenhan pitää tulla kaupungin puolelta. Kyllä se tanssiinkutsu on isännän asia, ei renkien. Isännän asia on tässä toimia aktiivisesti omien kuntalaisten hyödyksi.

Kunnilla on kuitenkin jakamaton päätösvalta omiin asioihinsa. Se on niin monta kertaa todettu. Nyt kun tätä kansalaisaloiteperinnettä tässä maassa on edistetty valtavasti, se on hyvä asia sinänsä, mutta aloitteiden tekijöiden olisi syytä muistaa, että olemassa olevia la-keja ja varsinkaan perustuslaissa säädettyjä kunnallisen itsehallinnon takeita ei aloitteella voi murtaa. Se on sitten paljon isompi savotta. Aloitteita toki pitää tehdä, ja ne ovat kun-nioitettavaa toimintaa, mutta perustuslain asettamat perusoikeudet ja siihen liittyvät edel-lytykset pitää aina muistaa, koska se on koko suomalaisen poliittisen toiminnan ja kunnal-lisen itsehallinnon ja demokratian peruskivi, että perusoikeuksia kunnioitetaan. On maail-massa esimerkkejä, että on toimittu toisin, ja jälki on ollut paljon huonompaa.

Kun katsoo Malmin lentokentän historiaa, tulee todella hieman murheelliseksi siitä, että se on joutumassa nyt todennäköisesti rakennusmaaksi, ja ollaan myös rehellisiä siitä, että sen korvaavan vaihtoehdon löytäminen tuolta tasolta, Helsingin kaupungin ydinkeskustan läheltä, käytännössä on mahdotonta. Otetaan kaksi esimerkkiä: Edustaja Timo Heinonen puheenvuorossaan mainitsi Bromman kentän Tukholmassa. Aivan loistava esimerkki kau-pungin keskustan lähellä olevasta kentästä, joka toimii ja ennen kaikkea tuottaa Tukhol-man kaupungille ja ruotsalaisille suurta hyötyä läheisyytensä ansiosta. Toinen hyvä esi-merkki on Taipei kenttä Taiwanissa. 25 miljoonan asukkaan suurkaupunki, jonka lento-kenttä on melkein keskustassa. Kun illalla katselee sieltä vuoren syrjältä sitä liikennettä, kun lentokone laskeutuu melkein ydinkeskustaan, niin hirvittää, onko tuo lentokapteeni oi-keastaan oikeassa vai minne se laskeutuu. Sinne ydinkeskustassa olevalle kentälle se las-keutuu. Siellä se toimii. Elikkä se on mahdollista. Tässä on kysymys vain siitä, mitä isäntä haluaa eli tässä tapauksessa Helsingin kaupunki.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Yksi asia vielä, arvoisa rouva puhemies: Kun valiokunnan lausumaehdotusta lukee, se on aivan oikein laadittu lausuma, yksimielinen lausuma, ja siinähan sanotaan se, että näiden mahdollisten korvaavien tilojen eteen pitää tehdä töitä nimenomaan niin, että saavutettaisiin ratkaisu, joka hyödyttää kaikkia kansalaisia. Vaikka kysymyksessä on ihan selkeästi Helsingin kaupungin päättäjien asia, niin ei voida kiistää sitä tosiasiaa, että Malmin lentokentällä on Suomen kansallisen historian kannalta erittäin tärkeä kansallinen tehtävä ollut aikoinaan. Ilmailutoimintojen jatkuminen ennallaan ja yhtä hyvin varustuksin kuin se Malmilla toimii olisi tässä maassa äärimmäisen tärkeää. Tässä valiokunnan lausumaehdotus on erittäin hyvä ja kannatettava ja yksimielinen, ja toivonkin, että tässä asiassa löytyisi vielä joku semmoinen järkevä reitti kunnioittaen kunnallista itsehallintoa, mikä on suomalaisen demokratian syvin ydin.

17.10 Ari Jalonen sin: Arvoisa puhemies! Tässä on muutamaan otteeseen tullut esille vaihtomaatilanne, ja kun esimerkiksi jo viime kaudella Malmin kenttää puolustaneena olen perehtynyt jonkun verran tähän asiaan, niin ei ole pystytty osoittamaan semmoista vaihtomaata, mikä ratkaisisi tämän tilanteen. Eli tämäkin reitti on katsottu.

Tässä on paljon puhuttu tosiaan niistä järkeisistä, mitkä liittyvät ilmailuun, liikkumiseen ja mihin oikeastaan tämä valiokunnan mietintökin perustuu. Eli tämän lopettamisessa ei ole yksinkertaisesti yhtään mitään järkeä. Mutta kuitenkin, niin kuin sanoin, myös kansanedustajan on noudatettava lakia. Hieman ihmettelen, että täällä tosiaan näyttää olevan ihmisiä, jotka eivät välitä perustuslaista ja perustuslakivaliokunnan lausunnosta. Perustuslakivaliokunnan päätösesitys on siis näin: ”Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikössä vain, jos valiokunnan esittämät valtiosääntöoikeudelliset huomiot otetaan asianmukaisesti huomioon.” Tästä syystä siis valiokunta yritti etsiä kaikki mahdolliset keinot, mitä tähän pystyy tekemään. Ja tämä on erittäin perusteltu, minkä takia tämä hylky... [Puhemies koputtaa] — Tulenko pönttöön?

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Jatketaan pöntöstä, 2 minuuttia meni. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Kaksi minuuttia on lyhyt aika. [Mika Kari: 120 sekuntia!] — Se on 120 sekuntia, terävä huomio. Se on vähemmän kuin 20 vuotta.

Tämä päätös on kuitenkin erittäin perusteellisesti harkittu, ja kaikki mahdolliset keinot kansalaisaloitteen hyväksymiseksi kyllä tutkittiin. Mutta lakia, varsinkin perustuslakia, tulee noudattaa. Ilmailun ystävänä, Malmin ystävänä olen kokenut tämän käsittelyn aika ikäväksi ja väitän, että tämä on laajasti valiokunnan tuntemus. Tämä ei ollut mitenkään helppo käsittely, ja pidän todellakin ihmeellisenä ja ihmettelen sitä — kun yksimielisesti vaikea asia ratkaistaan lakiin perustuen, perustuslakivaliokunnan lausuntoon perustuen — miten täällä salissa on sitten tällaisia populistisia heittoja. On jopa pohdittava — ja en tiedä, tulisiko kenties puhemiehistön pohtia — onko tähän kansalaisaloitteeseen tehty esitys perustuslain vastainen.

Perustuslakivaliokunta siis edelleen päätösesityksessään — jos ei mitään muuta ole jaksanut lukea perehtyessään tähän asiaan — lausuu, esittää, että ”lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikössä vain, jos valiokunnan esittämät valtiosääntöoikeudelliset huomiot otetaan asianmukaisesti huomioon”. Tämä tarkoittaa, että tällä muodolla, millä kansalaisaloite on tänne tuotu, se ratkaisuvaihtoehto ei ole perustuslain mukai-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

nen. Ja nyt kuitenkin täällä on varmaankin perehtymättömyyttään tehty esitys ja kannatus. Minä ainakin henkilökohtaisesti tulkitSEN, että tämä esitys on perustuslain vastainen, ja kenties puhemieshistön tulisi pohtia asiaa, voiko tästä tällä esityspohjalla edes äänestää, koska se on perustuslain vastainen oman tulkintani mukaan. Toki olen iloinen, jos salissa jokin taho, joka tekee tällaisen esityksen, esittää ne ratkaisumallit, joilla tämä asia pystytään ratkaisemaan Malmin kentän eduksi perustuslaki ja perustuslakivaliokunnan huomiot huomioon ottaen.

17.17 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Itsekin haluan kiittää lämpimästi kansalaisaloitteen tekijöitä. On arvokasta, että tätä Malmi-asiaa pidetään hengissä. Niin kauan kuin on mahdollisuuksia, niin kauan on toivoa. Vuonna 88, kun Malmin lentokenttä täytti 50 vuotta — vihkiäiset olivat siis vuonna 38, eivät 36 — pääsin lentämään Airveteranin DC-3:n kyydissä, ja voin sanoa, että 30 vuoteen ei ole se lentämisen riemu unohtunut eivätkä ne tunnelmat sillä kentällä. Historian harrastajana iso kosketus, mutta lentäjänä ja ilmailijana vielä suurempi. Harmittelen lähinnä sitä, että lentolupakirja on päässyt politiikan takia jo rämettymään, mutta eihän sitä tiedä, vaikka vanhemmilla vuosikymmenillä vielä innostuisi ilmailusta uudelleen myös lentämisen osalta.

Täällä puhutaan Malmin korvaamisesta, mutta nyt vain unohtuu aina se asia — täällä on kyllä muutama edustajakollega hyvin tuonut asian esille — että ei Malmia voi korvata. Malmilla tehtäviä operaatiota ja lentotoimintaa voidaan siirtää tarvittaessa muualle, varmasti löytyy kenttiä Suomesta, Etelä-Suomesta, mutta ei Malmia voi korvata niin kuin ei omaa vanhaa kotikenttääni Vesivehmaatakaan. Näillä on historiallinen arvo, alueen arvo, toiminnallinen arvo. Tietenkin myös sijainti antaa paljon arvoa, ja monet asiat, joita täällä on tuotu Malmin kentästä esiin, sitä arvoa tuovat esiin aivan oikealla tavalla. Myös varalaskukenttänä Helsinki-Vantaalle Malmin kenttä toimii tänäkin päivänä, niissä puitteissa kuin kenttä siihen varalaskutoimintaan oman kantavuutensa ja toiminnallisten kykyjensä puolesta on mahdollinen.

Mutta Malmilla on toiminnallista arvoa. — Taidan tulla, puhemies, vielä sinne pönttöön, kun näyttää aika menevän niin nopeasti.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Olkaa hyvä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Tästä Malmin toiminnallisesta arvosta: Täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja siitä, että liikelentoja, chartereita ja muita mahdollistavaan lentotoimintaan syntyy citykenttiä ja jo lopetettaviksi aiottuja kenttiä otetaan citylentokentiksi. Se on yksi semmoinen iso liikennepoliittinen asia, joka alkaa olemaan jo eduskunnan asioita. Kun aikaisemmin puhuin siitä, että kaavoitus sinänsä on kuntademokratiaa ja kaupungin ja kuntalaisten valitsemien valtuutettujen ja virkamiesten yhdessä tekemää työtä, niin liikennepoliittikka, josta tänään päivällä aikaisemminkin keskusteltiin liikennekaaren osalta, on sitten jo eduskunnan asioita. Toivoisin, että suomalaisilta liikennesuunnittelijoilta löytyisi nyt — voi sanoa, että viimeisellä hetkellä — näkökulmia siihen, pystyykö Helsinki-Vantaan lentokenttä toimittamaan myös sitä liikelennon operaation keskuspaikan tehtävänsä, joka sillä tällä hetkellä on isossa määrin ja kasvavassa määrin, vai tarvitsisimmeko tätä painetta purkamaan myös Malmin kentän, joka aivan oivallisesti myös tähän tehtävään hyvin soveltuisi.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

Malmin toimintojen osalta jo aikaisemmin sanoinkin, että oli valitettavaa, että muun muassa Rajavartiolaitos siirsi tukikohtansa Helsinki-Vantaalle miljoonainvestointien saattelemana. Tällaiset viranomaistehtävät ovat tähän asti antaneet hyvin Malmin kentälle arvon myös viranomaisten näkökulmasta ja myös tämmöistä toimintaa ja rahallista ja toiminnallista painoa sille kentälle. Sitä kautta viranomaisten lähtö Malmilta oli kyllä myös harrasteilmailulle, ilmailukoulutukselle, liikentotoiminnalle, kaikelle Malmin keskeiselle toiminnalle, iso menetys. Olisi ollut toivottavaa, että viranomaiset olisivat siellä voineet vielä jatkaa.

Oikeastaan useammankin puheenvuoron jälkeen tulen yhteen johtopäätökseen: Jos tullaan liikennepolitiikan kulmasta tätä asiaa lähestymään, olisi toivottavaa, että pääministeri Sipilä, joka asiasta on käyttänyt, voi sanoa, ehkä hieman poikkeuksellisenkin puheenvuoron, olisi sitten hallituksensa puheenjohtajana, pääministerinä, pysäyttämässä tätä kehitystä, jolla Malmi näivettyy ja lopulta häviää suomalaiseen ilmailuhistoriaan ja tämänkin päivän kartalta. Sen takia, kun puhuimme aikaisemmin ja itsekin käytin puheenvuoron kunnallisen demokratian roolista, nyt tulen valtiollisen demokratian rooliin ja kysyn, kun täällä on myös keskustan kansanedustajia, eikö olisi reilumpaa — jos asiasta käytetään kannatuspuheenvuoroja, tässä tapauksessa Malmin puolesta, ja näitä puheenvuoroja käytetään pääministerin toimesta, ilmailijan toimesta — että pääministeripuolueen tuki näkyisi käytännössä eikä ainoastaan näissä salin puheissa. Mielelläni ottaisin teidät, arvoisat keskustaveljet ja -siskot, Malmin puolustamisen yhteiseen rintamaan, myös tämmöisen entisen ilmailijan näkökulmasta, mutta minulle niin entisenä ilmailijana kuin tämän päivän poliitikona tekee pahaa se, että täällä ollaan Malmin puolesta mutta käytännön tekemisen puolella teot puuttuvat. [Eeva-Maria Maijala: On tekoja!]

Ilmailijoita ei saa jättää jatkuvaan sakkaustilaan Malmin asiassa, vaan näissä asioissa on löydettävä ilmailijoille tukea — ei pelkästään harrasteilmailuille vaan suomalaisen liikennepolitiikan kehittämiseksi myös ammattiliikenteen puolella. — Kiitos. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pysytään puhujalistassa.

17.23 Pekka Puska kesk: Arvoisa rouva puhemies! On todella hyvä, että tämä kansalaisaloite tehtiin, ja tässä keskustelussa on tullut esille todella paljon hyviä näkökohtia niin Malmin puolesta kuin yleisemminkin näissä pienilmailun asioissa. Mutta kun edustajat — ainakin edustajat Viitanen, Myllykoski ja Kari — ovat lähettäneet keskustalle terveisiä, niin on korostettava, että me keskustassa ryhmänä yksimielisesti niin täällä eduskunnassa kuin valtuustossa olemme Malmin kannalla. Mutta kysymys on yksinkertaisesti kunnallisen itsehallinnon asiasta ja Helsingin kaupungin päätöksestä. Asiaa on selvitetty hallituksen puolelta, ja myöskin pääministeri Sipilä on ollut siinä mukana, mutta tulos on se, että on yksinkertaisesti äärettömän vaikea ja käytännössä tuntuu lähes mahdottomalta muuttaa tilannetta, ellei Helsingin kaupunki muuta päätöstään. Asia on valtuuston ja sen puolueiden käsissä. Tätä valtuuston päätöksen muutosta vielä toivomme, ja jos siinä on mitään mahdollisuutta, niin sitä kyllä keskustan puolelta yksimielisesti tuetaan niin valtuustossa kuin täällä.

17.25 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tämä aihe tuntuu herättävän suuria intohimoja suuntaan ja toiseen, mikä on tietysti normaalia ja tavallistakin näissä paikallisasioissa, jois-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

sa on ristiriita suojelemisen ja rakentamisen välillä. Tässä vaiheessa keskustelua varmaan-kin kaikki argumentit Malmin lentokentän puolesta lieenee sanottu kuten myös ne argumen-tit, joiden nojalla sitä kenttää oltaisiin siirtämässä rakennuskäyttöön. Oikeastaan täytyy to-deta, että ainoan suorastaan tuoreen näkökulman tähän keskusteluun toi edustaja Hosko-nen äsken sanoessaan, että kun pormestari Vapaavuori tuntee niin suurta mielenkiintoa ot-taa kantaa valtakunnan politiikkaan, niin ottaisimme mekin täällä hieman kantaa tuohon Helsingin kaavoitukseen. Itseäni ainakin tämä hieman huvitti, ja olen tästä samaa mieltä.

Mutta liikennevaliokunnan jäsenenä keskityn enemmän tähän liikennepoliittiseen yleis-näkökulmaan, että mikä on ilmailun arvo maamme kannalta liikenteellisesti noin yleisem-min. Valiokunnassa tätä asiaa ja lukuisia muita asioita käsitellessä on käynyt selväksi, ettei ilmailu suinkaan ole loppumassa tai edes vähenemässä. Päinvastoin, miehitetyt ja miehit-tämättömät lennokit ovat tulevaisuutta, ja meidän olisi syytä olla eturintamassa niiden tek-nologian kehityksessä, ja se, että me voisimme olla siinä eturintamassa, vaatii tietysti myös fasiliteetteja niiden kehittämiseen ja testaamiseen eli suomeksi sanoen lentokenttiä. Siksi pidänkin erittäin hyvänä, että me eduskuntana ajattelempa koko maan etua näissä asioissa ja huolehdimme ainakin korvaavien lentokenttätoimintojen löytämisestä sitoutuen tähän valiokunnan esittämään ponteen.

17.26 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tänään on käyty hyvää ja seikkaperäistäkin kes-kustelua Malmin lentokentän merkityksestä paitsi pääkaupunkiseudulle myös koko Suo-men lentoliikenteelle ja huoltovarmuudelle historiallisista seikoista nyt puhumattakaan, ja täällä eduskunnassa on tänään kuultu paljon Malmin kenttää puolustavia puheenvuoroja.

Kyse ei tosiaan ole pelkästään liikennelennosta, harrasteilmailusta tai huoltovarmuu-desta, jotka nekin on aivan asiallisesti mainittu tässä valiokunnan mietinnössä, vaan Mal-min lentokentän sijainti korostuisi esimerkiksi Suomenlahdella tapahtuvassa suuronnetto-muudessa ja sen yhteydessä tarvittavissa pelastustöissä. Kokoomusedustaja Heinonen tä-hän hieman aiemmin viittasi käyttämässään seikkaperäisessä puheenvuorossa, mutta halu-sin vielä erityisesti korostaa tätä asiaa.

Arvoisa puhemies! Erittäin hyviä puheenvuoroja ja puoltavia näkemyksiä kentän säilyt-tämisen puolesta on tullut esille myös keskustapuolueen, pääministeripuolueen, riveistä. Mutta kuten edustaja Kari äsken totesi, nyt tarvitaan myös konkreettisia tekoja Malmin kentän säilyttämisen puolesta. [Mika Kari: Eikä puheita!] — Puheet eivät riitä, tarvitaan to-siaan konkretiaa. Edustaja Raatikainen on tehnyt esityksen, ja edustaja Meri on sitä kan-nattanut, ja odotamme tätä äänestystä suurella jännityksellä. [Mika Kari: Ei riitä sekään!]

Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä siitä, että he ovat nostaneet tämän tärkeän asian eduskunnan käsiteltäväksi. Kansalaisaloitteita ja sitä koko prosessia yleisellä tasolla on viime aikoina paljon moitittu, mutta täytyy kuitenkin muis-taa, että en usko, että ilman tätä kansalaisaloitetta eduskunta olisi ottanut asiaa ollenkaan käsitteilyyn. On hyvä, että kansallisesti näin tärkeästä asiasta keskustellaan ja myös pääte-tään täällä eduskunnassa.

17.28 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa puhemies! Malmin lentokentän osalta me tiedäm-me aikaisemmat sopimukset Helsingin kaupungin ja valtion välillä. Tällä hetkellä Helsin-gin kaupungin kanta on se, että he haluavat kaavoittaa sinne asuntoja. Jos ja kun me ha-luamme aidosti ja oikeasti päätöksen Malmin jatkosta, niin se päätöksenteon paikka ei ole eduskunta, vaan se on Helsingin kaupunginvaltuusto. Minä itse toivon, että me voimme

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

omalla lausumallamme ja omalla painoarvollamme muutoin vaikuttaa siihen, että Helsingin kaupunki käy yhdessä myöskin ehkä ministerin ja ministeriön väen kanssa keskustelua lähtökohtaisesti koko Malmin säilyttämiseksi sillä alueella tai korvaavan kentän löytämiseksi hyvienkin yhteyksien ja etäisyyksien päässä Malmin alueesta.

On selvää, että me tarvitsemme pienlentokenttiä, ja sitä tulevaisuutta nähdään yleisilmailun alueella niin, että ainoastaan iso Helsinki-Vantaan lentokenttä tai maakuntakentät eivät voi palvella sitä lentoliikennettä, jota tulevaisuudessa älykkäiden liikkumismuotojen osalta me tulemme näkemään.

Mitä tulee itse pääministeri Sipilään, niin hänellä on tietysti oikeus omiin mielipiteisiinsä, mutta kun me olemme itse valiokunnassa käyneet tätä asiaa läpi, niin kyllä tässä ovat tulleet perustuslailliset ja kunnan itsehallintoon menevät seikat hyvin vahvasti esille. Siis itse kansalaisaloite ei ole perustuslain vastainen, tai se idea ja ajatus siinä, mutta mitä tulee säättämisjärjestykseen siinä, voimmeko kunnalliseen itsehallintoon kaavoitusprosessien ja maankäytön osalta vaikuttaa, niin minä olen tullut siihen lopputulokseen, että emme.

17.30 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Keskusta kantaa vastuuta koko Suomesta, myös Helsingistä. Keskustalla oli tosiaankin halu puuttua Malmin asiaan kansalaisaloitteen mukaisesti. Olisimme varmasti myöskin päättäneet asiasta sillä tavalla, jos meillä olisi Helsingissä ollut enemmän valtaa, mutta muut puolueet päättivät asiasta toisin eivätkä toimineet.

Nyt mietin sitä, että missä nyt ovat tässä salissakin niitten puolueitten edustajat, jotka ovat päättämässä, että Malmin kenttää ei tällä tavalla kehitetäkään lentokenttänä. Kaikki ovat karanneet täältä salista — se siitä. [Mika Kari: Ei ole kaikki!] Meidän keskustalaisten vastuunako on kantaa Helsinginkin asioista huoli?

Nyt sitten me yritämme keskustalaisina oman osuutemme tehdä sen eteen, että tätä Malmi-asiaa kehitettäisiin sillä tavalla, kuten kansalaisaloitteessa oli, mutta arvostamme myöskin perustuslakia yli kaiken ja kunnioitamme kuntien itsehallintoa.

Nyt vielä eteenpäin: Ilmailu kehittyy todella paljon, uutta älytekniikkaa on koko ajan kehittymässä ja tulossa lisää. Mistä löydetään nyt sitten korvaavia, järkeviä, hyviä alueita tämän asian eteenpäinviemiseksi? Toivon, että nyt sitten pääkaupunkiseudulla päättävät puolueet ja toimijat löytävät meidän liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielisen mietinnön mukaisesti korvaavia alueita sieltä. Minä kyllä uskon, että keskusta, joka hoitaa ympäristöministerin ja liikenneministerin tehtäviä, hoitaa tätä asiaa eteenpäin ja auttaa siinä, toivon mukaan, mitä olisi ratkaisuja löydettävissä.

17.32 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Malmin lentokentän tarina lähenee loppuaan, valitettavasti. Tai ehkä vielä on toivoa.

Keskustelussa on tullut esiin näkemys siitä, että Malmin lentokenttä on Helsingin asia. Muutama näkökulma tähän Helsingin oikeuteen yksin ratkaista Malmin lentokentän tulevaisuus: on totta, että Malmin lentokentän kohtalo on juridisesti Helsingin päätösvallassa, mutta henkisesti se on koko Suomea koskeva asia, kulttuurillisesti se koskettaa jopa koko Eurooppaa, ja aivan erityisesti se on pääkaupunkiseudun yhteinen asia.

Malmin lentokentän toimintaa ei tulisi lopettaa. Se on ainutlaatuinen kokonaisuus, jonka kansallinen arvo ei ole rahassa mitattavissa vaan jonka merkitys on elämää suurempi, sen merkitys on ylisukupolvinen, ja näin ollen se on osa kansallisaarteitamme. Se on osa ilmailuhistoriaamme, se on arkkitehtonisesti merkittävä kokonaisuus, joten Malmin lento-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

kentän merkitys on korvaamaton. Se on korvaamaton ilmailukoulutuksen ja harrastustoiminnan näkökulmasta koko pääkaupunkiseudun alueella. Tätä Malmin lentokentän erityisyyden kuvaamista voisi jatkaa loputtomiin. Siksi onkin erityisen ihmeteltävää, miksi Helsinki ei näe Malmin lentokentän arvoa. Tai olisiko oikeammin sanoa: miksi helsinkiläiset poliitikot eivät näe Malmin lentokentän arvoa?

Kun täällä aikaisemmissa käsittelyissä pääministeri antoi henkisen tukensa Malmin kentälle, se oli merkittävä kannanotto, vaikka jo silloin oli aistittavissa, ettei Lex Malmi kestä perustuslain läpivalaisua. Se ei ole yhdenkään puolueen vika, vähiten pääministerin vika. Nyt onkin edessä mielenkiintoinen vaihe. Aikooko Helsinki olla Suomen pääkaupunki, joka tunnistaa koko Suomen edun ja päättää käsitellä uudestaan asian Malmin lentokentän säilyttämisestä? Pääkaupunkiseudulta ja erityisesti Helsingiltä pääkaupunkina odottaisi sellaista johtajuutta, jossa ei aina vain katsottaisi sitä omaa etua.

Kaikki te, jotka olette joskus Malmin lentokentältä nousseet pienkoneella ilmaan, tiedätte sen, että kun se maisema siitä avautuu, niin se Malmin lentokentän alueen ympäristö on aivan täynnä tyhjää lepikkoa, metsää. Siellä on niin paljon tilaa, että tuntuu melkein käsittämättömältä sellainen peruste, jossa sanotaan, että juuri tämä on nyt se pläntti, jonka haluamme ja johon haluamme laittaa nämä 25 000 asuntoa. Ja kun vielä ottaa nämä niin sanotut taloudelliset todellisuudet huomioon, minkälainen suoalue tämä Malmin lentokentän alue on ja kuinka monta kilometriä sinne joudutaan laittamaan paalutusta, että sinne voi yhtään ainoaa taloa rakentaa, tuntuu käsittämättömältä, miksi helsinkiläiset poliitikot eivät tätä ymmärrä ja näe, kun se on kaikkien helposti todettavissa ja havaittavissa.

Hyvä Helsinki, hyvät helsinkiläiset poliitikot, minä vetoan teihin: Teillä on nyt valta ja mahdollisuus tehdä historiaa, säilyttää historiaa ja kumota tämä tekemänne päätös, ottaa se uudelleen käsittelyyn, käydä neuvotteluja valtion kanssa jostakin muusta ratkaisusta. Kaikki päätäntävalta on teillä. Johtakaa maata nyt, niin kuin maata pitää johtaa, ei vain yhdestä pienestä näkökulmasta katsoen. [Ari Jalonen: Hyvä puheenvuoro!]

17.37 Ari Jalonen sin: Arvoisa puhemies! Lähes kaikki on sanottu jo, ja äskenenkin puheenvuoro oli hyvä esimerkki siitä.

Tosiaan lainopilliset seikat johtavat tähän päätökseen, mikä täällä on. Mutta samaan aikaan, kun me tiedämme tosiaan, mikä merkitys Malmilla on, esimerkiksi kulttuurihistoriallinen arvo, niin se perustuu nimenomaan siihen, että se on toimiva lentokenttä. Pelkkänä rakennuksena sillä ei ole niin suurta merkitystä kuin sillä nykyään on toiminnallisena kenttänä.

Toinen asia, mikä on tässä jäänyt oikeastaan vielä sanomatta — nyt löytyi semmoinen: Kyseessä on Suomen toiseksi vilkkain kenttä ja todella merkittävä ilmailun kohde. Kun me otamme huomioon ilmailun merkityksen Suomelle, Helsinki-Vantaan Aasian tilanteen, niin se on jotain, mitä pitää myös suojella. Jos kuvitellaan, että tämä pienilmailu siirtyisi sinne, niin ei isoakaan häiriötä tarvitse olla, kun sinne tulee liikenteellisesti ruuhkaa eikä toimikaan enää tämä Helsinki-Vantaan ajattelu, ja sitä kautta Suomen asema heikenee tässä ilmailun saralla. Jos taas me ajattelemme tulevia ilmailumuotoja ja jos otetaan robotti, missä on kiinteät siivet, niin aina se tarvitsee kiitoradan, eikä sekään sinne Helsinki-Vantaalle sovi.

Tälle ei ole korvaavaa kenttää, ja tämä lausuma on erittäin tärkeä siinä suhteessa. Malmia ei saa lopettaa, ennen kuin toiminnot jatkuvat [Puhemies koputtaa] jossain muualla.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

17.39 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän lämpimästi edustaja Laukkasta tuosta vähän aikaa sitten olleesta puheenvuorosta, jossa hän pääministeriäkin kiitteli näistä kannanotoista, mitä pääministeri on Malmin lentokentän puolesta tehnyt.

Täällä keskusteluissa tänään on tullut useiden puhujien puheissa esille, että keskusta on aikanaan puolustanut Malmin lentokenttää. Se on tosiasia, ja keskusta puolustaa edelleenkin, jos vain on mahdollista toteuttaa Malmin säilyttäminen. [Ari Jalonen: Se on valtuuston asia!]

Keskusta on aikanaan noin vuosi sitten, taitaa olla helmikuussa 2017, tehnyt oman tiedotteen, jossa se oli, että Malmin lentokenttä pitäisi säilyttää. ”Keskustan eduskuntaryhmä haluaisi Malmin lentokentän toiminnan jatkuvan, vaikka Helsingin kaupunki on ilmoittanut, että alueelle tulee asuntorakentamista. Keskustalaiset kansanedustajat kannustivat ratkaisun hakemiseen ensisijaisesti niin, että asia ratkeaisi Helsingin kaupungin ja valtion maanvaihdon. Malmin lentokentän säilyttämistä puoltavat muun muassa liikenteelliset, kulttuuriset ja asukkaiden virkistyskäyttöön liittyvät syyt. Keskusta pitää tärkeänä koko kansallista lentoasemaverkostoamme.”

Kun valiokunta kuuli muun muassa Helsingin pormestaria, niin hän ei nähnyt mahdollisuutta, että Helsinki luopuisi näistä suunnitelmistaan asuntotuotannolle Malmin alueelle. Sitten, kun puhutaan siitä, voivatko Helsingin päättäjät päättää asian siten, että Malmi säilyy, kyllä, se on Helsingin päättäjistä ja Helsingin pormestarista kiinni, [Ari Jalonen: Se on valtuuston asia!] että näin tehdään. Kun joku kaupunki haluaa, että lentokenttä säilyy — Lappeenrannassa haluttiin, että lentokenttä säilyy Lappeenrannassa, ja päättäjät tekivät sen päätöksen. Nyt Lappeenrannalla on oma lentokenttä, jonka toimintaa halutaan kehittää. [Ari Jalonen: Se on mahdollista Helsingille!] Itse toivon, että näin tehdään myöskin Helsingissä.

17.42 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Omalta osaltani nyt viimeinen puheenvuoro tähän asiaan, ja haluan vielä muistuttaa, mistä tässä asiassa nyt on kyse.

Nyt on kansalaisaloite, johon valiokunta on yksimielisen mietinnön rakentanut, [Ari Jalonen: Kyllä!] ja nyt tässä loppumetreillä perussuomalaiset lähtivät rakentamaan varmaan-kin jo seuraavia vaaleja tai ainakin kannatuksensa kohentamista [Ari Jalonen: Perustuslakivaliokunnan lausunnon vastaisesti!] tasaisen laskun jälkeen rakentamalla ikään kuin tällaisen muutosesityksen nopeasti. Minä pidän sitä vähän häijynä nimenomaan ilmailijoita, liikenneilmailijoita, ammattilentäjiä, lentokoulutusta antavia ja Malmilla muuten toimiva kohtaan, että annetaan perusteetonta toivoa. Minä olisin kyllä mielelläni nähnyt perussuomalaiset, joka oli hallituspuolueena 2015—2017, ajamassa aktiivisesti keskustan veljien ja siskojen kanssa tätä Malmin puolustamista. Siellä olisi ollut se paikka oikeasti tehdä niiden puheiden lisäksi ja esitysten ja kirjoitusten lisäksi jotain tälle asialle yhdessä Helsingin kaupungin päättäjien kanssa. Siinä olisi ollut se paikka. Nyt ei ole paikka antaa perusteetonta toivoa.

Meille, jotka periaatteellisesti ja ikään kuin sydämestämme tätä asiaa Malmin kentän puolesta toimitamme, varmaan annatte hieman suuremman arvon tässä asiassa, näin toivon — edustaja Laukkaselta nyt erityisesti. Täällä on vilpittömyyttä takana. Mutta minun mielestäni se ei ole vilpittömyyttä, että annetaan perusteetonta toivoa, se on petkuttamista. Ja näin toivonkin, että jos tässä Malmin asiassa jotain on tehtävissä, niin hallitus siihen tarttuu salin ulkopuolella, ei täällä salissa pelkillä puheilla. Ja kun aikaisemmin kiitin jo kansalaisaloitteen tekijöitä, samalla toivon, että myös annetaan arvo kunnalliselle itsehallin-

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

nolle. Helsingin kaupungin päättäjät, helsinkiläisten valitsevat päättäjät, ovat tässä tämän temppelin harjalla, ja toivon, että [Puhemies koputtaa] kunnallista itsehallintoa tässä eduskunnan salissakin kunnioitetaan.

17.44 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Vielä sen haluan tässä mainita, että Malmin lentokentän ainutlaatuisuus vanhan perinteen ja uusien innovaatioiden kohtauspaikkana on loputon. Malmin lentokentän kehittämismahdollisuudet ovat huikeat. Se voisi olla Euroopan tasoinen nähtävyys ja turistikohde, [Ari Jalonen: On jo!] koska se on niin omaa luokkaansa.

Tämä Lex Malmi on tuonut esiin sen, miten perustuslaki Suomessa toimii ja itsemääräämisoikeus toimii, ja niitä on täällä kunnioitettava. Se, että täällä on käynyt ilmi, että tätä ei sellaisenaan voi nyt viedä läpi, on aivan kiistatonta. Ja on hyvä, että kunnallinen itsemääräämisoikeus on näin selkeästi tässä nostettu sille kuuluvaan arvoon. Sen takia tämä huoli onkin aivan erityinen nimenomaan Helsingin päättäjiin kohdistuvana paineena, että siellä syntyisi aitoa uutta keskustelua, pitäisikö tätä vielä harkita uudestaan ja jollakin tavalla tuoda päätöksentekoon. En pidä sitä mahdottomana ollenkaan. Siihen on paljon välineitä — kaikki, jotka kuntapolitiikassa olemme mukana, tiedämme sen.

Mutta toivon, että tämä keskustelu lehdistönkin ja median kautta voisi sillä tavalla laajentua, että kuinka paljon yksi kaupunki voi ajaa vain omaa etuaan silloin, kun on merkittävä kansallinen intressi kysymyksessä, niin kuin tässä Malmin lentokentässä on.

17.45 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Mika Kari otti esille perussuomalaisten roolin Malmin kentän säilyttämisessä. Hän totesi, että tässä tulee tehdä töitä muutenkin kuin eduskunnassa. No, todettakoon ainakin se, että edustaja Raatikainen, joka tämän esityksen teki täällä äsken istunnon aikana kansalaisaloitteen puolesta, on toiminut Malmin lentokentän eteen hyvin vahvasti myös Helsingin kaupunginvaltuustossa.

Edustaja Maijala keskustasta korosti äsken keskustan roolia Malmin lentokentän säilyttämisessä ja kyseli jopa, että missä ovat muut vastuunkantajat. No, merkittäköön nyt sekin pöytäkirjaan, että tässä salissa on keskustelun aikana ollut edustajia käytännössä kaikista muistakin eduskuntapuolueista, ei pelkästään keskustasta, joten kyllä sitä vastuuta yritetään kaikin voimin kantaa. Sitä paitsi olisin tietenkin toivonut pääministeripuolueen ryhtyvän konkreettisiin toimiin jo aiemmin eikä vasta nyt, kun tämä kansalaisaloite on täällä ensimmäisessä käsittelyssä valiokunnan mietinnön hyväksymisen jälkeen. [Eeva-Maria Maijala: On tehty jo!] Mitä ne toimet ovat, se olisi hauska tosiaan keskustan edustajilta vielä kuulla.

Historiasta vielä muistuu mieleen esimerkki Vanhasen kakkoshallituksen ajalta, jolloin Lounais-Sipoo pakkoliitettiin Helsinkiin valtioneuvoston tekemällä päätöksellä vastoin Sipoon kaupungin kantaa. Tänäinkin on puhuttu paljon kuntien itsehallintoon liittyvistä kysymyksistä, mutta kyllä tällöin vuonna 2007 tehdyllä valtioneuvoston päätöksellä jyrättiin tosiaan tämä Sipoon oma päätös, itsehallinto. En ole itsekään pakkoliitosten kannattaja, mutta katson, että näissä kysymyksissä, joilla on merkittävä rooli kansallisen edun kannalta, kuten tämä Malmin lentokentän säilyttäminenkin, [Puhemies koputtaa] valtion on kyllä katsottava maan kokonaisuutena.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

17.48 **Ari Jalonen sin:** Arvoisa puhemies! Pyysin vielä tämän viimeisen puheenvuoron sen takia, että on jäänyt kiittämättä kansalaisaloitteen tekijöitä, eli se olisi pitänyt tuossa esittelypuheenvuorossa luonnollisesti jo tehdä.

Mutta olisin toivonut, että tähän löydetään toisenlainen ratkaisu, vaikka nämä ennakkomerkkit tosiaan, niin kuin edustaja Laukkanen sanoi, olivat huonot. Niitä ratkaisumalleja ei löydetty. Siellä on perustuslaki tosiaan vastassa, ja perustuslakivaliokunnan lausunto on yksiselitteinen. Ei siinä ole sen ihmeempiä tulkinnanvaroja. Ei löydetty ratkaisua muuta kuin tämä. Mutta kansalaisaloitetta pitää kunnioittaa mielestäni niin paljon, että se pitää tuoda saliin, ja yksimielisesti tähän, vaikkei kivalta tunnukaan, päädyttiin.

Nyt kuitenkin tuo lausuma, minkä liikenne- ja viestintävaliokunta on tehnyt, perustuu nimenomaan niihin toimintoihin, ja se antaa edelleen Malmin ystäville pontta siihen, että Helsingin valtuustoon otetaan yhteyttä ja toimitaan sitä kautta, koska siellä on se oikeus ja mahdollisuus vielä pelastaa Malmin kenttä. Lienee selvää tämän salikeskustelun perusteella, että kulttuurihistorialliset ja ilmailulliset syyt nykyisin ja tulevaisuudessa puoltavat Malmin kentän säilymistä. Oletan, että Helsingin kaupunki ottaa asian käsittelyn vakavasti.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2018 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 4/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.3.2018 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle kolmiulotteisia kiinteistöjä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 205/2017 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 5/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.3.2018 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusten tarjoamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2017 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 2/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.3.2018 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 25/2018 vp

9. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 21.3.2018 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.51.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen